

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—, — Poštno-čkovni
račun 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inseratov: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—, Mali oglasi
vsaka beseda Din 1.20.

Koroškim Slovencem.

Pretekli mesec je bilo zborovanje Društva narodov v Ženevi. Kakor vsako leto so tudi letos odposlanci Nemčije na tem zborovanju sprožili razgovor o narodnih manjšinah in njihovih pravicah. Zastopnik Nemčije, bivši minister Koch-Weser je predložil resolucijo, ki naj bi jo sprejelo zborovanje Društva narodov in ki tako-le začenja: »Zbor Društva narodov je prepričan o nujni potrebi, da se svete pravice manjšin brez prikrajšanja vzdržujejo in branijo, in sicer radi tega, da se mir utrdi ter se narodi približajo drug drugemu.« Ko je Koch-Weser branil in tolmačil to resolucijo, je med drugim tudi poudaril, kako usodno bi bilo, če bi se ustalilo mnenje, češ, da je vprašanje manjšin že zadovoljivo rešeno. Temu pa ni tako. V Evropi so nevarnostne točke, ki se ne dajo drugače odstraniti, kakor z zaupnim sodelovanjem manjšin z državami v Društvu narodov.

Svete pravice manjšin: tako deklarirajo Nemci vsako leto na zborovanjih Društva narodov. Ta pesem je že postala uradna (službena, uradna) melodija nemške zunanje politike, ki zadoni povsod, kjer zabrni kitara te politike. Bila bi to lepa melodija, ki bi gotovo že bila ganila srca državljkov, ki se zbirajo v Ženevi, ako bi ne veljala samo nemškimi manjšinam. **Svete pravice manjšin:** tako pravijo, samo nemške manjšine pa imajo v mislih. Nemci dobro vedo, kaj pomenja za nje nemške manjšine v posameznih državah. To so klini, ki jih zabijajo v strnjeni organizem nenemških držav, in čim globlje prodrejo ti klini, tem večje razpokline, in to gospodarske in politične razpokline dobi organizem teh držav. Nemci so vrlo vešč v tem, da uporabijo vsak nemški živelj v tujih državah za namene svoje politike. V Nemčiji cesarja Viljema je prevladovala težnja, naseliti kjerkoli mogoče nemške trgovce. Z vsakim nemškim trgovcem, ki se udomači in utrdi v tuji državi, je zabit žrebelj v ograjo držav, ki bo nanj Nemčija obesila svoje orožje.

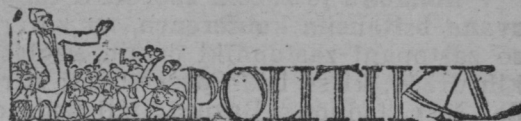
Svete pravice narodnih manjšin! Ali pravice slovenske manjšine na Koroškem niso svete? Po mednarodnem pojmovanju so, po nemškem ravnanju pa niso. Do 10. oktobra 1920 so tudi

Nemci na Koroškem govorili na vsa usta, da so pravice Slovencev svete ter da se bodo upoštevale v javnem življenju, v uradih, v šolah in cerkvah. Glasujte samo za svobodno, nedeljeno Koroško, vaše narodne pravice bodo ostale nedotaknjene: tako so Slovenci govorili pred 10 leti. In Slovenci — mnogi, ne vsi — so svetli nemškimi obljubam o svetih slovenskih pravicah verovali.

Kje pa so sedaj te svete pravice slovenske manjšine? Manjše so ko makovo zrno, tako male, da jih tudi z največjim povečalnikom ne moreš zazreti. V katerem uradu ima slovensčina svoje mesto? V kateri šoli zavzema tisto mesto, ki ji gre? Celo iz cerkva se dosledno izpodriva po nemških duhovnikih, ki se slovenskega jezika nočejo učiti. Ne samo da Nemci teh »svetih« pravic Slovencev ne dajo, celo jim javno odrekajo pravico do teh pravic. Niti za Slovence ne smatrajo slovensko manjšino, marveč za vindišarje. Pričakujejo od njih ter zahtevajo, da priznajo Karavanke ne kot mejo nedeljive Koroške, marveč kot mejo nemštva in bodoče Velenemčije. Da bi se to tem bolj in čim prej uresničilo, kupujejo slovensko zemljo ter naseljujejo na njo protestante iz Nemčije.

In vendar so pravice koroških Slovencev svete! Sveti so tisti kraji, kjer Slovenci prebivajo ali so do nedavna prebivali, pa jih od tamkaj izrivajo. Sveta je Gospasveta, kjer je nekdanji slovenski kmet v narodnem jeziku ustoličeval svojega kneza. Svet je Blatni grad, kjer je apostol koroških Slovencev škof Slomšek imel leta 1838 oni prelepi cerkveni govor o ljubezni do domovine, narodnosti in jezika, ki je v njem med drugim rekel: »Kdor se tako starega, imenitnega jezika sramuje, je podoben človeku, ki lepo pošteno obleko raz sebe strga, ki mu jo je dal dobri oče, se obleče po tuje in misli, da bo lepši. Kdor svoj materin jezik zavrzne ter ga pozabi in zapusti, je zmedenemu pljancu podoben, ki zlato v prah potepta in ne ve, koliko škodo si dela. Ljubite torej svoj rod, spoštujte svoj jezik!« Sveto nam je Vrbsko jezero s svojo lepo slovensko preteklostjo. Sveto nam je Baško jezero, kjer je nastala ona nežna narodna pesem »Gorčez izaro«.

Sveti so nam ti kraji in tudi vsi drugi, kjer so prebivali ter prebivajo naši slovenski bratje. Sveti so ne samo nam, marveč tudi našim jugoslovanskim bratom v Hrvatski in Srbiji. V teh dneh plove združena jugoslovanska misel preko Karavank, da obišče naše brate, ki tamkaj prebivajo. Ta duševni obisk naj bo našim koroškim bratom v bodrilo, da ne klonijo v duhu, marveč da se vztrajno zavzemajo za svoje svete pravice. Vprašujoč jih s pesnikom: »Bratje, kako je v vas? Ali so vaše njive zorane?«, jih obenem spodbujamo, da skrbno gojijo med ljudstvom duhovne njive narodne izobrazbe, prosvete in kulture.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Avstrija je dobila pod predsedstvom Vaugcina novo vlado, ki je sestavljena iz krščanskih socialcev in iz zastopnikov Heimwehra. V novem kabinetu ima zunanje ministrstvo že znani povojni avstrijski politik prelat dr. Seipel. Notranji minister je komaj 31 letni in v celi Evropi najmlajši minister, vodja Heimwehra knez Starhenberg. Nova avstrijska vlada je predvsem volilna vlada in bodo poskusili pri tokratnih volitvah krščanski socialci s Heimwehrom poraziti socialne demokrate in izvesti spremembo volilnega reda. Volitve so določene za 9. novembra. V volilnem boju bo postavil Heimwehr s krščanskimi socialci skupne liste. Samo na Koroškem, Štajerskem in Gradiščanskem, kjer večina Heimwehra ni krščansko socialna, bodo nastopili heimwehrovci z lastnimi listami. Heimwehr napoveduje najnajoostrejši volilni boj, katerega bodo podžigali govorniki narodno socialistične stranke iz Nemčije, ki je tako proti pričakovanju narasla pri zadnjih volitvah.

Balkanska konferenca. Zastopniki balkanskih držav so se sestali te dni v grškem glavnem mestu v Atenah. Cilj teh posvetovanj bi naj bil pomirjenje Balkana, da bi zavladal med balkanskimi narodi iskren sporazum.

Zaroka bolgarskega kralja Borisa. Bolgarski kralj Boris se je zaročil italijansko princezinjo Ivano.

Rumunski ministrski predsednik Maniu je ponudil kralju radi gospo-

čarske krize ostavko svoje vlade. — Kralj Karol se še ni odločil.

Enajsto zasedanje Društva narodov je bilo dne 4. oktobra v Ženevi zaključeno. Prihodnja skupščina se bo vršila še le prihodnje leto.

V Nemčiji še vlada kljub zaključku parlamentarnih volitev volilna Brüningova vlada. Kancler Brüning je že imel posvetovanja z voditelji raznih strank, ki so podpirale doslej njegovo vlado. Brüning upa, da se bo našla večina za njegov sporazum, ko se bo sestal državni zbor 13. oktobra in bo šlo predvsem za načrt finančne reforme. — Razno svetovno časopisje razkriva javno, da se Nemčija tajno obožuje s pomočjo: Švice, Holandske, Švedske ter Rusije. Za slučaj vojne se lahko nemška vojska takoj rekrutira iz vrst nemških športnih organizacij, ki predstavljajo na red ter pripravljenost strogo navajeno moč.

Izza kulis republikanskega gibanja na Španskem. Republikanizem v Španiji je že tako mogočen, da je v nevarnosti prestol. Da se reši položaj, bo sestavljena v kratkem liberalna monarhistična vlada s Santiagom Albom na čelu. Časopisje razglasa, da je privolil kralj na znatno skrajitev oblasti in bi naj bila Španija ustavna monarhija po angleškem vzoru.

V Londonu je začela zborovati takozvana britanska konferenca, na kateri so zastopani zastopniki osmih angleških držav, ki se bodo posvetovali štiri do šest tednov. Razpravljali bodo o vprašanju odnošajev angleške velesile do zunanjih držav, o razorožitvi in o ustanovitvi organizacije za mirno reševanje sporov med narodi. Nadalje bodo posvetila londonska posvetovanja vso pažnjo splošni svetovni gospodarski krizi.

ZA NEDELJO

Krištof Kolumb.

Vrnitev in sprejem v domovini.

Kolumb je hotel ponesti vest o odkritju takoj v Španijo. Ko je raziskal z nekaterimi vošnjami odkrito otočje, se je podal proti domu 4. januarja. Komaj in komaj so prestale razklopotane barke hud vihar. Dne 15. marca se je vsidral v lukl Palos. Veselje v neznatnem kraju je bilo nepopisno, zvonili so in ljudje so kričali od radosti po ulicah. Iz ladij se je pomikal spreved v cerkev, da bi se zahvalil Bogu za srečno vožnjo. V hudi stiski med viharjem na povratku so se zaobljubili mornarji, da bodo romali v procesiji in v spokornih oblačilih v bližnjo Marijino cerkev. Romarji so šli iz Palosa proti la Rabidi. Tukaj so prejeli vsi sveto obhajilo.

Kolumba je povabila kraljica na dvor, ki je bil tedaj v mestu Barcelona. Njegovo potovanje skozi Španijo je bil pravi slavnostni spreved. Ljudstvo se ni moglo nagledati čudnega moža. Moške so mu stegovali roke naproti, ženske so dvigale deco kvišku in jej kazale odkritelja novega sveta.

Sprejem od strani vladarjev je bil na odprtem trgu ter v vsem sijaju. — Mladi plemiči so jezdili Kolumbu naproti, odposlanstvo dvora ga je sprejelo ter pozdravilo že pri mestnih vratih. Ženske so ga obsipavale s cvetjem, hiše so bile okrašene, vsak se je smatral srečnim, če je le mogel videti velikega moža. Pred Kolumbom so korakali v slavnostni opremi Indijanci, katere je bil pripeljal seboj, za temi so nesli čudne živali, rastline, znamenitosti in zlato. Ko se je približal odkritelj kraljevemu paru, je ta vstal in ni pustil, da bi jima bil poljubil po tedajnem običaju roke. Sesti je moral poleg kralja ter kraljice in začel pripovedovati o potovanju, o novih pokrajinah, o njihovih proizvodih, o nepreglednih posledicah posrečenega podjetja in o osvoboditvi svetega groba v Jeruzalemu, za katero je obljubil sam, da bo prispeval iz lastnega 4000 jezdecov in 50.000 pešcev. Ob tem pripovedovanju je prevzel kralja Ferdinanda in kraljico Izabelo občutek svetovnega dogodka. Pokleknila sta in dvignila roke med solzami v zahvalo za čudovito odkritje. Celi dvor je sledil vzgledu kraljevega para. Slovesnost sprejema je zaključila zahvalna pesem, katero je prepevalo tudi ljudstvo po barcelonskih ulicah v zavesti, da je bilo dovršeno nekaj velikanskega.

Ob zatonu slave.

Kolumb je bil na višku slave, a le kratko časa. Tudi on je moral piti polnih požirkov iz čaše nehvaležnosti sveta.

Veliko Špancev je sledilo admiralu v novi svet, da bi tamkaj obogateli. Ker je držal Kolumb vajeti vlade trdo v rokah in ni trpel krivice napram Indijancem, so ga skušali počrniti pri kralju. Neprestane pritožbe so rodile konečno le uspeh. Z vsako ladjo so prihajale nove pritožbe v Evropo: Kolumb je nadut samooblastnež; nima srca za dobrobit ter slavo Špancev; on se hoče otresti domovine in postati sam neomejen vladar vseh novoodkritih dežel; kralja in kraljico je nalašč prevaril s pretiravanjem, kolonije bodo prinesle Španiji mesto dobička zgubo; poneveril je denar.

Koncem junija 1500 je odposlal kralj Ferdinand Franca de Bobadillo v novi svet, da preišče ovadbe in v slučaju potrebe admirala ter podkralja zamenja. Glede izbire baš imenovanega moža se je dvor hudo zmotil. Bobadilla je bil neumne, strastne narave, nadut vsled poverjene mu zaupne službe in brez vsake olike. Komaj je došel 24. avgusta 1500 v Domingo, je že bil v naprej prepričan o admiralovi krivdi, je pustil svojo polnomoč takoj razglasiti ter nastopil v ulogi razjarjenega sodnika. Pustil je vkovati v verige ne le oba podkraljeva brata, ampak celo samega Kolumba.

Bobadilla se je polastil Kolumbove hiše in zaplenil celo njeno opremo kot darilo za kraljico. Ugrabil je admiralove konje, orožje, obleko, bisere ter dragocene kamne; pobral je vse zlato in vse to brez priče ter zapisnika. Zginito so iz admiralovega stanovanja

dragocene zlate posode, zbirke metuljev, katere je hranil admiral, da bi jih pokazal kralju, ravnotako tudi zlato v velikosti kokošjih jajc in zlata veriga, ki je tehtala 10 kg. Pobasal je zbirke kamnov, redke školjke, rastline, katere je nabral Kolumb na potovanjih. Uničil je celo admiralove opazke ter beležke, njegova opazovanja, karte, risbe ter znanstvene opise. Po tem nastopu je prevzela groza vse navzoče. Kolumb je ostal miren v očigled tako vnebovpijoči krivici. Ko ga je odpeljal oficir iz ječe na ladjo, je bil prepričan, da gre v smrt. Komaj je bila jadrnica na odprtem morju, je hotel njen poveljnik odvzeti admiralu verige, a ta ni pustil. Odgovoril je: »Kralj in kraljica sta mi zapovedala, da se moram pokoriti vsemu, kar mi bo ukazal Bobadilla. Naložil mi je verige in jaz jih bom nosil, dokler ne da kraljevi par povelja, da mi jih odzamejo. Verige bom shranil kot plačilo, katerega je žela moja služba.« Kolumbov sin Ferdinand je pozneje trdil mnogokrat, da je videl te verige viseti v očetovi sobi in je Kolumb prosil, da mu jih dajo seboj v grob.

(Konec prihodnjič.)

NOVICE

Jesenske šolske olajšave. Za nujna jesenska poljska dela je banska uprava pooblastila šolske upravitelje, da dovolijo v nujnih potrebah na prošnjo staršev posameznim učencem od 10. leta starosti dalje odstotnost iz šole največji izmeri 10 dni. Te olajšave morejo dovoljevati šolski upravitelji najdalje do konca oktobra tega leta. Pripomniti je tudi, da stara olajšava, po kateri se na kmetih otroci, ki že hodijo sedmo ali osmo leto v šolo, oprostojo od pouka med poletjem ter začnejo šolo zopet obiskovati še le s 1. novembrom, ostane v veljavi.

Čevljarska obrtna zadruga v Mariboru naznanja vsem svojim članom, da se vrši v nedeljo, dne 19. oktobra tega leta redna vajeniška in pomožniška preizkušnja. Prošnje za pripust k preizkušnji se vložijo najpozneje do 10. oktobra v zadrugni pisarni v Mariboru, Orožnova ulica 6. — Načelnik.

Umrli na posledicah povoženja. V sredo, dne 1. oktobra je prišla pod zadnje kolo avtomobila v Mariboru kmeti ca Josipina Čepe od Sv. Jurija ob Pesnici. Težko poškodovano so prepeljali v bolnico, kjer je umrla vsled notranjih poškodb.

Vlóm. V noči, 28. septembra je bilo vlomljeno v pošto pri Sv. Marjeti nižje Ptuj. Z uzmoviči je izginilo za 1800 Din znamk, 280 v gotovini in še druge malenkosti.

Kozolec pogorel. V Zgornji Kungoti je pogorel kozolec posestnika Franca Pavliča. S poslopjem je bila upepeljena tudi krma za živino.

Otet iz Savinje. Takozvani levški most preko Savinje nad Celjem je voda odnesla že dvakrat in radi tega vozijo kmetje iz vasi: Levec, Drešinja vas

in Sv. Križ kar preko vode. V soboto, dne 27. septembra sta se vozila z vozom čez Savinjo posestnik Matija Goršek, po domače Macafur in Kuder, posestniški sin, oba iz Drešinje vasi pri Petrovčah. Ko sta prišla z vozom v globoko vodo, je voda vzdignila zgornji del voza. V vodo so padli slamnati škopi, sod in posestnik Matija Goršek. Voda ga je nesla s škopi proti Celju. Držal se je za škop in voda ju je nesla do bližine Petričeka v Liscu. Tu ga je rešil mladenič Lovro Šah iz Liscu. Voznik Kuder je še pravočasno skočil na konja ter se z vozom in konjem rešil iz vode.

Žrtev neprevидnosti. Strašilni revolver si je kupil 17 letni Franc Mithans iz Smartna pri Slovenjgradcu. Revolver si je nabasal s smodnikom in ga spravil v žep pri suknji. Ko ga je kazal tovarišem, se je sprožil in smodnik je zadel fanta v desno stran v jetra. Ker se je javil prepozno zdravniku, je umrl 1. oktobra v mariborski bolnici na zastrupljenju.

Gospodarsko poslopje pogorelo. V Zakotu ob Brežicah je udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Ivana Filipčiča. Pogorelo je poslopje, vsa krma in nekaj krompirja. Rešili so živino in gasilci so požar omejili, da se ni razširil na sosedna poslopja. Nesreča je kriva le delno z zavarovalnico.

Pesek je podsul Zakošek Antona, najemnika v Ješevcu pri Kozjem, ko je kopal pesek na Jugovem posestvu. Pri zasutju si je zlomil Zakošek levo nogo in je moral poiskati zdravniško pomoč v bolnici v Brežicah.

Samomor pred sodnikom. — Dne 2. oktobra tega leta se je ustrelil v Novem mestu vpričo sodnika radi izgubljene tožbe 33 letni trgovec Hinko Podlogar iz Mleščeve pri Stični.

Obešen je bil dne 3. oktobra v Osijeku 33 letni gozdarski delavec Dragan Travica, ker je umoril 27. februarja tega leta v gozdu ogljarja Antona Plutiča in njegovo ženo in hčerko Katro pa je težko ranil. Umora je izvršil iz roparskega namena, a se je debelo urezal, ker je ogljar malo poprej naložil svoje prihranke v hranilnico. Morilec je končal na vešalih spravljen z Bogom.

Strašna nesreča angleškega zrakovplove. Angleški zrakoplov »R 101« je v noči 4. oktobra na svojem potovanju v Indijo eksplodiral pri vasi Alo-me v Franciji severno od Pariza. Izmed 58 oseb, ki so se vozile z zrakoplovom, jih je zgorelo 50, med njimi tudi angleški minister za zrakoplovstvo lord Thomson.

Zvit rop. V nemškem mestu Köln je bil izvršen izredno zviti rop na železnici. V poštne vozu med mestoma Köln in Bonn obratujočega poštne vlaka je nekdo vlomil v omaro, kjer je bil shranjen denar ter denarna pisma in je izginil z bogato vsebino. Ropar je postopal tako: Poštni uradnik, ki je spremljal denarno pošiljko, je bil telefonično odpoklican domov radi zelo važne zadeve. Njegovo službo je prevzel drug uradnik, ki se je izkazal predstojni oblasti s praviimi dokumenti. Na končni postaji so ugotovili,

da je izginil poštni uradnik z vsem denarjem ter denarnimi pismi. Ta drugi poštar je bil seve ropar, ki si je preskrbel na doslej še neodkrit način dokumente in uniformo.

Strašna nesreča s padalom. Med letalsko predstavo v Neubrandenburgu v Nemčiji je priletel pilot s padalom na električni vod z visoko napetostjo. Naenkrat so švignili plameni in gledalci so bili priče, kako je gorel pilot med nehom in zemljo.

Najvišje volišče na svetu. Pri zadnjih nemških državnoborskih volitvah je bilo najvišje volišče 2650 m visoko v hotelu in restavraciji »Schneeferner hiša« ob Zugspitze železnici. Volili so tako visoko vremenoslovec dr. Lipp in delavci, ki so zaposleni pri zgradbi imenovanega hotela.

Žalosten konec vratolomneža in njegovih tovarišev. Letalec Schindler je nastopal na letališču v nemškem mestu Stuttgart s tem, da je preskočil med poletom iz enega letala v drugega. Te dni sta se pa obe letali pri izvajanju te vratolomne vaje zapletli in začeli padati proti zemlji. Letalci so se hoteli rešiti s pomočjo padal, ki so se odprla pravočasno, a težka aparata sta treščila na begunce in ubila vse štiri.

Angležinja leti na razdaljo: London in glavno mesto Japonske Tokio. Dne 25. septembra se je dvignila v Londonu v aeroplanu v zrak Viktorija Bruce, ki namerava poleteti v 15 dneh na Japonsko. Omenjena je čisto sama v letalu in se je posvetila letalstvu še le pred šestimi tedni. Ako se jej bo posrečil polet, bo ona prva ženska na cellem svetu, ki se je upala podati po zraku na tako razdaljo.

Mojstrsko delo urarske umetnosti. V mestu Messina na italijanskem otoku Sicilija izdelujejo sedaj uro za stolp škofijske cerkve, ki bi naj prekašala vse dosedanje tozadevne umotvore. Ta ura bo kazala s pomočjo podob ter kipov stanje meseca, položaj najvažnejših nebesnih teles, spremembo letnih časov, dni ter tednov. Petelin bo označeval s kikirikanjem vzhod ter zaton solnca. Za opoldne se bo prikazoval rjaveč lev. Dva kipa bosta predstavljala dve kmetici, ki sta javili svojčas mestu bližanje sovražne vojske ter sta rešili mesto. Ti dve rešiteljici se bosta pokazali vsako uro in jo naznanili.

Rabelj in njegovi pomočniki so mu zlomili trmo. Quadagni, imeniten pevec na operi v Benetkah, se je nekoč sprl z ravnateljem gledališča in radi tega se je hotel maščevati. Za tem je pel pri prvi predstavi opere še precej spre-

jemljivo. Drugič pa je pel ter igral pod vsako kritiko. Občinstvo je bilo prepričano, da je ljubljenu pevcu slabo in je imelo potrpljenje. Kmalu pa se je pokazal pravi vzrok. Ko je nudil Quadagni pri prihodnji predstavi še manj, sta se podala dva odposlanca občinstva na oder in ga prosila, naj ne pokvari poslušalcem večera in naj stori svojo dolžnost. Zastonj, umetnik se je smejal in igral še slabše. Občinstvo ga je še opozorilo na dolžnost, pa pevec je odgovoril prezirljivo: — »Take grožnje preziram, česar nočem storiti prostovoljno, k temu me ne more prisiliti nobena moč!« Mesto da bi pel, je tulil, posnemal živali, sploh ni več igral, ampak je stal mirno liki Lotov steber. Proti pričakovanju se je obnašalo občinstvo mirno. Ko se je hotel podati pevec po predstavi domov, so padli po njem štirje našemljeni moški, ki so ga odvedli seboj. Konečno so se ustavili v samotni hiši, kjer so ga peljali v sobo, kjer je bila postelja. Dva neznanca sta ostala pri njem, druga dva sta pa nosila na mizo vse mogoče jedi. Pevec je bil medtem postal gladen, je sedel brez vsega k mizi in nameraval jesti. »Stoj!« mu je zaklical vodja našemljenih. »Najprej moraš peti!« — Umetnik se ni maral ukloniti; bogato obložena miza je izginila in neznanca so tudi odšli. Dva dni se je ustavljal umetnik petju in dva dni se je postil. Tretji dan, ko so postavili predenj najboljše kosilo, se je udal in rekel: — »Predno umrjem od lakote, bom rajši pel.« In Quadagni je pel ter igral tako izbrano, kakor bi veljal njegov nastop najbolj imenitnemu občinstvu. »Tako je prav, živijo!« so vpili maskirani poslušalci, mu ploskali, mu postregli s jedilnim orodjem in ga pustili, da je jedel. »Glejte, prijatelj,« mu je rekel eden, »najedli bi se že bili lahko poprej, sedaj še pa uganite, kdo sem jaz, ki govorim z vami pod masko in ki vam je sedajle postregel?« Pri teh besedah je vstal umetnik z vso spoštljivostjo in rekel: »Najbrž imam čast, govoriti s prësvitlim vojvodom?« — »Vojvoda? Ne — jaz sem njegov rabelj.« Posmeh je sledil tem besedam, krvnik in njegovi pomagači so potegnili krinke z obrazov in ponosni pevec je pordečel liki kuhan rak od sramu. Po tem doživljaju se je Quadagni spametoval in se ni upal, da bi še bil enkrat izzval rabelja in njegove tri pomočnike.

Kako bo leta 2000. Oglašja se vedno več prerokov, ki napovedujejo, kakšna bo bodočnost. Sedanji napredek, zlasti na polju moderne tehnike, nudi res

možnost slutiti nove uspehe in zato ni čuda, da se mnogi ukvarjajo s preročevanjem in napovedovanjem bodočnosti. Lord Birkenhead pravi, in pred njim je isto pravil Hunley, da bodo ljudje leta 2000 dalje živeli, kajti prehrana in zdravniška veda že zdaj podaljšujeta življenje za več let. Stoletni starci leta 2000 ne bodo redki. Hiše bodo gradili ljudje iz stekla. Posebno ogromni bodo uspehi na polju tehnike. Do takrat se posreči razbiti atom in s tem se oprosti energija (sila), o kakršni se človeštvu zdaj še ne sanja ne. Kuhinj na svetu sploh ne bo in seveda tudi kuharic in kuharjev ne, ker bodo ljudje jedli samo pilule, v katerih bo sta jed in pijača v ekstraktu. Seveda leta 2000 ne bodo več prirejali ministrskih čajank, temveč »pilule pri ministru«. Leta 2000 bodo ljudje že letali na druga nebesna telesa. Vseh planetov sicer še ne bo mogoče doseči, toda začetek bo storjen in človeštvu se odpre pot v vseмирje. Prometna sredstva bodo samo letala. Avtomobile bodo kazali v muzejih in pomlajeni dedi bodo pripovedovali vnukom, kako je bilo nekoč, ko so se ljudje vozili še z avtomobili. Človeštvo se bo zelo razmnožilo in treba bo razmišljati o zakonu, ki bi preveliko razmnoževanje preprečil.

Reklama na nagrobnih spomenikih. Na pokopališču v Ohio (Združene am. države) je videti veliko nagrobnih spomenikov, ki so obenem spomin na umrlega in reklama. Družina pokopanegeta dobi izdatno podporo, ako dovoli na spomeniku reklamni napis. — Na enem nagrobniku čitamo: »Tukaj počiva Ana Hawkins. Umrta je iz jeze, ker je izgubila lepoto. Ni namreč znala, da bi si vsak večer namazala svoj obraz s Cartes in Co mazilom. To mazilo je namreč dobiti v vsaki apoteki ter drogeriji.« Na drugem kamnu lahko čitaš: »Tukaj spi Jožef Baustam večno spanje. Smrt ga je iztrgala trdki Baustam in Chepp, kjer je na prodaj na občno zadovoljnost vsem odjemalcem ceno sukneno balgo.

Vogelni kamen za najvišje poslopje na svetu. Bivši predsedniški kandidat Alfred Smith, je v Newyorku nedavno položil vogelni kamen za zgradbo, ki bo najvišje poslopje na svetu. Visoka bo 1248 čevljev in bo imela 102 nadstropij.

Kako Hoover dela proti brezposelnosti. Predsednik Zedinjenih držav Hoover je prišel na novo idejo, kako bi se moglo v bodoče omejiti brezposelnost. Objavil je namreč, da bo deloval na to, da bo država po svojih konzulih v inozemstvu odklonila podeliti vizum takim osebam, ki bi hotele priti v to deželo za delom. Ta načrt bi se opiral na oddelek v zakonu o priseljevanju, ki izključuje priseljevanje takim inozemcem, ki bi mogli postati deželni javno breme. Po načrtu bi se v normalnih časih dopuščali inozemci, kakor se doslej. V takih časih pa, kakor vlada sedaj, se bo pa moral konzul nančno podučiti o inozemcu in njegovem finančnem stanju, predno mu bo podelil vizum. Zagotovljeno bo moralo biti, da ima inozemec toliko denarja, da se bo lahko vzdrževal sam precej-

šno dobo po svojem prihodu v to deželo, ako bi ne mogel dobiti dela.

Ptičja republika. Nekaj milj od švedskega glavnega mesta Stockholm je skupina otokov, na katere ne stopi nobena človeška noga. Ta otočja skupina zasluži označbo »ptičja republika«. — Nekdaj so prebivali tukaj ribiči, ki so se potegnili sedaj v večja mesta. Poletni gosti in hribovlazci, ki delajo izlete na jahtah in v motornih čolnih, se ne upajo na te otoke, ker je izkrcanje skoraj izključeno. — Največji otok te skupine se imenuje Gudungskör. — Na otokih kraljujejo galebi. Skalovja so njih bivališča. Sive race, galebi roparji in še razni drugi ptiči se podijo ob morski obali. Krik ptičjih prebivalcev po teh otokih je slišati daleč na cele milje oddaljenosti. Del ptičev zapuša republiko, da bi si izprosil od ljudi miloščino. Ti ptiči berači zasledujejo parnike, ki vzdržujejo promet med Stockholmom in med mesti ob obali. Nekateri galebi letijo za velikimi parniki celo do Egipta. Koncem poletja se upa tudi ptičji naraščaj na izlete. Mladiči lovijo žuželke in majhne ribe. — Kmalu se pa približa jesen z burjami in nočnim mrazom. Ptiči zapustijo svoja bivališča in odletijo proti jugu. Počasi se naseli v ptičje kraljestvo popolna tišina zime, ki se umakne še le na spomlad, ko se zopet vrnejo ptice.

Prevroč dokaz ljubezni. Stanley Mastikowski, star 41 let, v Bridgeportu v Severni Ameriki, se je sprl s svojo ženo in jo v jezi zgrabil ter posadil na razbeljeno peč. Ta izraz ljubezni pa se je zdel celo tej drugače miroljubni ženi končno malo prevroč. Zatekla se je k sodniji, ki je ljubeznivega možička vtaknila v zapor za šest mesecev.

Sovjetska Rusija in ženska moda. V Rusiji obstojajo državne oblačilnice, ki so prevzele nalogo, da bodo demokratizirale žensko modo. Za dosego tega cilja je izgotovljen ta-le načrt: Žene proletarcev naj izglasujejo, kake obleke, klobuke, čevlje in plašče hočejo nositi. Sklepu večine se morajo vse ukloniti tako, da bo ruski ženski spol v resnici uniformiran. Na spomlad in jesen se naj določi moda. Štiri mesece poprej se vršijo zborovanja nastavlencev in delavk. Na teh zborovanjih bode na vpogled šest do osem revolucionarnih vzorcev glede mode. Glasovalo se bo z dvigom rok. Državne oblačilnice ne bodo izgotavljale nobenih drugih oblek, plaščev, klobukov ter čevljev, kakor one vrste, ki je prejela pri glasovanju večino. Sovjetski modni risarji se morajo predvsem ozirati na udobnost, zdravstvo, lepoto, varčnost in na proletarsko zunanost. Da ne bo zašel nikdo na stran pota, bodo prepovedani inozemski modni listi in sovjetska ženska glasila bodo prinašala le vzorce sovjetske mode. Pri uniformiranju ženskega spola bodo morale državne oblačilnice premostiti dvojne težkoč. Prvič, da bodo dobavljale javnosti dovolj oblek, ker je sedaj nemogoče kupiti 1 m sukna, kaj še le celo gotovo obleko. Zavreti bo treba delavnost zasebnih krojačev in žen, ki si izdelujejo obleke same, da ne bodo oblačila lepša nego iz državnih obla-

čilnic. Ako bodo smeli tudi zasebni krojači izgotavljati obleke, je nevarnost, da bodo šle ženske za modo teh in se bodo državne izogibale.

Orjaškega raka so ujeli pri rtu Cod v Ameriki. Rak je dolg 1.3 m in tehta 28 funtov.

Telefon zamorcev. Mnogo zamorskih plemen v Afriki zna napraviti telefon iz konzervnih škatel in motvozov. Govorilec govori v škatlo, poslušalec si jo pa dene na uho. Potniki so opazovali pri domačinih vzhodne Brazilije, da se razumevajo med seboj na daljše razdalje na ta način, da uporabljajo trde in votle repe orjaških ščitarjev (živali, ki so obdane od zunaj z roženo kožo), v katere govorijo. Govorijo glasno in razločno v rog in pri jasnem ter vetra prostem ozračju so prodrle besede v neverjetno daljino.

Usmrtilcev s topom. V »Gospodarju« smo se bavili večkrat z upori v Afganistanu v osrednji Aziji. Po potlačenju zadnje vstaje so postavljali vjete vstase pred cevi topov, sprožili in topovski naboj je raznesel smrti zapisane žrtve na drobne kose in jih razmetal na vse strani.

*

Indijanski zaklad.

Po vesteh iz Amerike bi naj bil našel advokat Julij Torres iz južnoameriške republike Ekvador v siromašni indijanski vasi v južnoameriškem gorovju Andov pravični zaklad Inkov. Ker so zavzeli domačini napram raziskovalcem sovražno stališče, so bili ti prisiljeni, zaprositi vojaško pomoč. — Tako se glasijo časniške vesti, kojih istinitost je zelo dvomljiva.

Resnica o indijanskem zakladu.

Od vseh zakladov, ki igrajo ulogo v pravicah narodov, ima zaklad Inkov (so prebivali za časa odkritja Amerike v današnji državi Peru) krvavo zgodovinsko podlago. Zgodovina Inka zaklada je obenem tudi zgodovina o poginu tega visoko kulturnega naroda in strašna obtožba barbarizma španskih osvoboditeljev južne Amerike.

Španec Pizarro je udrl v Peru, je premagal vojsko Inkov in je tudi ujel cesarja Inkov Atahualpo. Za njegovo prostost je zahteval zlato, vse zlato, ki bi bilo dobiti v Peru. Inki so bili takoj pripravljeni, dati vse zlato, katerega so posedali za osvoboditev ter prostost cesarja. Izpraznili so templje ter palače, znesli so skupaj vse, kar je kedo imel zatega bodisi da je bil revež ali bogataš. Zakladi, ki so bili zbrani na ta način, so morali predstavljati po naših pojmi milijardno vrednost. In te zlate milijarde bi naj prišle v posest Špancev.

Španci so se zavedali prav dobro, da sta pri Inkih cesar in država eno. Cesarjeva prostost bi pomenjala ponovni odpor. Narod je samo čakal na osvoboditev vladarja, da bi se pod njegovim vodstvom boril proti krutim ter brezobzirnim Špancem. Zmagovalci so nameravali zadeti v tem slučaju dve muhi z enim udarcem. Cesarja umoriti,

državo uničiti in kljub temu se polastiti zbranega zaklada.

Atahualpo so Španci umorili čisto na skrivnem. Kljub strogi tajnosti je prodrla ta vest do ušes čuvarjev zlatega zaklada. Rešili ter skrili so zlato v nedostopne votline v pogorju Andov. Le prav neznatnega dela zlata so se še polastili Španci. Vsaka sled za pravim zakladom je zabrisana. Vse, kar je znane o zlatu Inkov, so le drobtine iz prisluškovanja razgovorov domačinov ob ognjih po taborih.

Zgodovinsko dokazana je uloga voditelja Inkov Manca, ki je postal naslednik umorjenega cesarja. Zbral je zadnje zveste in se umaknil z njimi v kraje današnje pokrajine Villobamba, kjer so še danes neraziskane gore, ki so pokrite z večnim snegom in je tam vse polno podzemeljskih votlin. Najbrž je ta Manco odnesel seboj zlati zaklad. V domišljiji zlata željnih Evropejcev je igral zaklad Inkov vedno važno ulogo. Neštetokrat so ga iskali. Denarja potrebne države v Andih so mu vedno posvečevale vso pozornost. V zadnjem času so se začeli zanimati zanj tudi znanstveni krogi, ker bi bilo najdenje tega zaklada tudi ključ do kulture starih Inkov.

Leta 1911 je našlo peruansko vseučilišče vladno prestolico kralja Manca, a od njega skritem zakladu ni do danes nobenega sledu.

★

Špekulacija s starostjo.

Pred nekaj meseci se je odpeljal najstarejši človek na celem svetu Turčin Zoro Agha v Ameriko v Newyork, da bi še tukaj častili ter občudovali njegovo starost celih 156 let. In baš v Newyorku ga je povozil avtomobil.

Zoro Agha je bil po svojem poklicu prtljažni nosač v Carigradu. Ta poklic izvršuje, če mu hočemo verjeti, skoro poldrugo stoletje. Zoro Agha trdi z vso gotovostjo, da tlači zemljo celih 156 let. Je celo v posesti rojstnega dokumenta, ki potrjuje visoke starostne podatke.

Učenjaki so doslej potrdili na podlagi temeljitih preiskav in so dokazali samo en slučaj, ko je človek znatno preživel eno stoletje; dotičnik je umrl v starosti 111 let. Angleški raziskovalec dr. T. E. Young je raziskal začetkom tega stoletja skoraj en milijon slučajev stoletnih ljudi in dokazal, da je bilo med temi le 30 oseb, o katerih se je dalo dokazati, da so živele več nego sto let. Posebno Amerika se trudi, da bi si pridobila tudi na polju izredne starosti čim več rekordov in med milijoni in še več smrtnih slučajih na leto trdi več sto mrtvaških listov o starosti nad sto let, nekaj celo o dočakanih 120 letih. Natančnejše preiskave ameriška izredna starost ne prenese. Najstarejši Amerikanec Jamez Shelly iz Kentuky bi naj bil doživel 136 let in so ga kot takega tudi razkazovali radovednežem. Po njegovi smrti so še le sigurno dokazali da je živel le sto let.

Pravkar povedano pa nič ne spremeni žalostne usode Zoro Aghe. Ali živi 156 let, ali le 120 ali celo le 100 let, to

ne spremeni prav nič njegove uloge. Prtljažni nosač Zoro Agha ni začetnik. Spada k uglednim članom svojega poklica, po letih se je povspel celo do predstojnika ter voditelja; ni se mogel pritoževati, on je že nekaj dosegel v svojem krogu; takorekoč bi bil celo lahko zadovoljen, ako bi ne bilo te presnete starosti tega zla, ki postaja z vsakim dnevom nadležnejše in to še posebno pri nosaču. Lepega dne pa, znaj Bog kateri slučaj je pomagal, se izkaže visoka starost, katero je Agha dosegel s težavo, ne nekaj ovirajočega, ampak izrecno dobičkanosnega. Nekje izven organizacije nosačev so zvedeli o tem Metuzalemu in vsak tujec in časnikar sta se začela zanimati za Zoro Agho, prejemal je napitnino, ker je bil toliko star. Začeli so ga izpraševati, časopisje je prineslo njegovo sliko in komaj da se je Agha iz družbe prtljažnih nosačev prav zavedel, že ga je proglasil svet za najstarejšega človeka. Mu ni škodi za zlo, ako si je sam radovednežem na ljubo primaknil par desetletij k resnični starosti. Gotovo niso vodili v Turčiji pred več nego sto leti rojstnih knjig in to še posebno med postrežki z vso natančnostjo in tudi sam Agha se vsega dobro ne spominja in končno, zakaj bi si sam kvaril »kšeft«, če so že tujci in drugi ljudje izračunali čisto natanko, da je baš on na celem ljubem svetu najstarejši človek! Ne, njemu samemu ne moremo prav ničesar očitati, tudi če ni istinita njegova starost dolgih 156 let. Koliko ljudi se dela iz dobičkaželjnosti mlajše nego so v resnici. Zakaj bi se ne smel proglasiti ubogi turški postrežek za starejšega nego je. No, in sedaj v Ameriki. Kakor znano, Zedinjene države ne morejo živeti, ako ne uprežejo vsake evropske znamenitosti pred svoj reklamni voz. Na to dejstvo je moral verjeti tudi Zoro Agha v dvojnem ter usodepolnem smislu: Amerikanski reklamni voz, v katerega je bil uprežen, ga je povozil.

Ubogi Zoro Agha...! Sedaj leži v bolnici, katere najbrž ne bo zapustil živ. Prelomi kosti in notranje poškodbe ne celijo rade, če tudi ni človek star 156 let, ampak še le 100 let in nekaj čez. Če bi ga bili lepo pustili v Carigradu, bi se mu ne bilo to zgodilo in bi še bil postal bolj star. Mogoče bi bil po 10 letih slavil svoj dvestoti rojstni dan.

Mogoče ni zgodba z njegovo usodo resnična? Možno je, da ni bil avtomobil, ampak le ameriški reklamni voz, katerega je vodil spreten Amerikanec, da bo v prihodnjih dneh preklical vest o ponesrečenju najstarejšega moža? Upajmo! Ako nam že izvabi Amerika vse znamenitosti, potem naj imajo vsaj te izrednosti nekaj od tega. Torej tudi Zoro Agha, prtljažni nosač iz Carigrada, ki je razumel, da je dosegel tako hitro starost 156 let!

★

O draguljih ruskega carja.

Po odredbi očeta ruskega boljševizma Lenina bi se smeli prodati dragoceni kamni, ki so bili last carske kro-

ne ter posameznih carjev, le skupno. Vrednost vseh draguljev je tako velika, da je prodaja po Leninovem ukaz naravnost izključena. Cela zbirka obsega 406 komadov. Teža samo brilijantov znaša 35.000 karatov, teža drugih dragocenih kamnov pa 14.000 karatov.

Zaklada bivše ruske krone ne smemo zamenjati z zasebno zbirko carjev, ki predstavlja tudi neizmerno vrednost. Pri izbruhu svetovne vojne so spravili carsko zakladnico, ki je bila v zimski palači v Petrogradu, v Moskvo, ker so se bali izkrcanja nemških čet in bombardiranja od strani nemške vojne mornarice. Samo dragulje carske krone so zložili v osem zabojev, katere so spravili v podzemski obok v moskovskem Kremlju. Pri izbruhu revolucije niso znali dolgo časa, kje da se nahajajo dragocenosti. Slučajno je bila odkrita dragocena zbirka od vojske rdeče armade. Po najdbi je še ostala nekaj časa v Kremlju, a leta 1920 so jo prenesli v shranišča državne banke. Od teh je bilo prodanih pred nekaj leti le nekaj draguljev za 100 milijonov dolarjev, kar je dalo povod govoricam, da bodo sovjeti razmetali lahkomišelnost ta neizmerni zaklad.

Najbolj znamenite posebnosti tega zaklada so dijamanti, v vseh velikostih ter barvah — beli kamni, plavkasti, zelenkasti, temni, rumeni, roza, svetlo modri kakor najbolj čista voda. So med njimi zastopani vsi mogoči načini brušenja. Carska krona sama tehta 3000 kar. brilijantov. V seznamu draguljev je opisan roza brilijant s svetlo rdečim bleskom, katerega je kupil car Pavel za 100.000 rubljev. Ta dragocena diči krono z obeski iz brilijantov.

Skoro ravno tako lepi kakor dijamanti so tudi smaragdi. Kronska carski zaklad posedla 3500 karatov smaragdov. V zbirki smaragdov so kamni, ki tehtajo 174 karatov in so jih vzeli po odkritju Amerike iz tamošnjih templjev.

Kot tretja znamenitost carske kronske zbirke so safiri, ki so zastopani s 1700 karati. To so kamni iz Himalaja pogorja, iz Kašmirja in Siama v Indiji in temno modri kamni iz Cejlona. Posamezni safiri so v velikosti od 24 do 160 karatov.

Ruski carski dvor pa je bil po vsej pravici tudi ponosen na zbirko biserov. Resnično ni najti na celem svetu tako dragocene zbirke biserov, kakor so jo posedali ruski carji. So posamezni biseri od neprecenljive vrednosti, med drugimi roza biser s 77 karati, več biserov pa po 38 do 50 karatov.

V zbirki je dobiti manj dragocene žlahtne kamne kakor: roza topase iz Braziliije, temno zelene aleksandrite iz Cejlona in druge. Veliko je svetlo zelenih hrizolitov, katere so prvič odkrili na otokih Rdečega morja križarji. Velik hrizolit carske zbirke velja za največjega te vrste na celem svetu. Nekaj bajno lepega je zbirka: ametistov, ahatov ter almandinov.

Molitve po maši z novim besedilom, kakor ga določa novi katekizem, so izšle v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena dosedanja.

Usoda petjambornikov.

Vest o izginutju danskega petjambornika (jadrnica s petimi jambori) »Köbnhavn«, katerega so videli zadnjič 22. decembra 1928 na potu iz Buenos Airesa (južna Amerika) v Melbouerne (v Avstraliji) in jo je proglasila Lloydova zavarovalnica kot izgubljeno, je obrnila nase pozornost celega sveta.

Omenjena lepa ladja je bila dogotovljena še le pred devetimi leti na Angleškem, je posedala tudi pomožni motor za premikanje brez jader, brezžični brzojav in je bila zasedena od 60 mož, med temi 45 gojencev. Bila je to še edini petjambornik na celem svetu. Ladja je bila dolga 100 m in je imela 30 jader. Vse velike jambornike, ki so znani, je vsakega preganjala usoda in je izginil v morskih globinah na najskrivnostnejši način.

Oglejmo si nekoliko življensko pot teh največjih in najbolj ponosnih prekoceanskih jadrnic.

Ravno pred 30 leti je zgradila Francoska prvi petjambornik »France«, s 3784 tonami in 110 m dolgoti. Ladja je napravila nekaj potovanj na zapadno obal južne Amerike, potem so izginile vse vesti o njej. Potopila se je neznano kje. Francija je zgradila pozneje še drugo »France«, tudi s petimi jambori. Izginila je pred leti ob obali Nove Kaledonije.

Leta 1892 nastopi Nemčija s petjambornico »Maria Rickmers«. Najboljša jadrnica iz jekla. Ladja je imela pomožni parni stroj s 750 konjskimi silami. Odjadra iz luke Bremen v Indijo, vozi nazaj, natovorjena z rižem, a izgine na nepojasnen način 24. julija 1892.

Zgorajno jadrnico je nasledila slavno znana »Potosi«, hamburška hitro jadrnica, s katero si je pridobila Nemčija svetovno slavo glede jadrnanja. Ta petjambornik je bil dograjen leta 1895 in je dosegel starost nad 20 let, kar je zelo malo za solidno ladjo. »Potosi« je zašla med vojno kot »Flora« pod tujo zastavo, se je med vožnjo užgala, posadka jo je zapustila in ogrodi je potopila južnoameriška bojna ladja s topovskimi streli.

Častnejša, dasiravno tudi žalostna usoda je bila prisojena sestri pravkar omenjene jadrnice leta 1902 v Teklenborgu zgrajeni peterojadrnici »Prusija«. Ladja je bila najhitrejša jadrnica in predana trgovskemu prometu.

V krasno ladjo je zadel začetkom novembra 1910 v Angleškem kanalu poštni parnik. Jadrnica je morala radi poškodb spustiti sidra, a vihar jo je odtrgal, pognal ob skalovje pri Dovru, da se je razbila. Kapitan in moštvo »Prusije« je vztrajalo do zadnjega na ogrojeni ladji in se je komaj rešilo.

Štiri leta pred izgubo »Prusije« je bil spuščen v morje v Helgen petjambornik »R. C. Rickmers«. Jadrnica je posedala pomožni parni stroj s 1000 konjskimi silami, je bila dolga 125 metrov, 5548 ton in je spadala med brzojadrnice svetovne prekomorske trgovine. Nemška »R. C. Rickmers« je zašla med vojno v sovražne roke, je jadrnala pod tujo zastavo in jo je potopila natovor-

jeno s sladkorjem iz Mavricija (Indijski Ocean) v Angleškem kanalu nemška podmornica...

Leta 1921 je zgradila Danska najbrž zadnji petjambornik, o kojega usodi smo zgoraj slišali.

*

Iz malega raste veliko.

Angleško časopisje je zaposleno sedaj s tekmo jaht (manjše, luksuzne in hitre ladje), ki bo izvojevana v Ameriki. Angležem gre pri tekmovalstvu za to, da iztrgajo Amerikancem tozadevno prvo darilo, katerega že ti držijo v rokah celih 30 let. Upajo, da bo pridobil Tomaž Lipton, lastnik jahte »Shamrock V.«, svoji domovini prvo darilo.

Tomaža Liptona, ki je obhajal pred par meseci v izredni čilosti 80 letnico, imenujejo navadno »čajnega kralja«.

Imenovani je zapustil s 15 letom svoje angleško rojstno mesto Glasgow, da bi se prepeljal kot pomorščaki učenec na trgovski ladji v Newyork. V Ameriki je delal na neki farmi, je postal v Novem Orleansu počestni prodajalec in je poskusil z gojenjem bombaža v južni Karolini. Ko si je prihranil tamkaj nekaj dolarjev, se je vrnil v Newyork, da bi se podal od tamkaj v rojstni kraj v Glasgow na Angleško. V rojstnem mestu se je naselil kot trgovec s sočivjem, je svoje podjetje kmalu razširil in zaslužil precej denarja. Glavna sreča se mu je nasmehnila leta 1889. Lipton je videl v naprej, da bo poskočila cena čaju. Radi tega je kupil po kratkem premisleku 20.000 zabojev čaja, katerega je hvalil v neverjetno vztrajno reklamo. Petdeset brezposelnih je najel kot prenašalce plakatov, na katerih je bil priporočan njegov čaj z velikimi ter debelimi črkami. Istočasno je pustil svoj čaj na vozovih, katere so spremljali neprestano piskajoči godci, prevažati po mestu. Šest let za tem je razširil trgovec s čajem svoje podjetje. Naselil se je na otoku Cejlon, kjer si je pridobil ogromno premoženje. Njegov čajni in kavini nasadi so neizmerno razsežni in je na njih zaposlenih na deset tisoče delavcev. Samo na Angleškem poseda več nego 500 prodajaln. Veliko uspehov je dosegel »čajni kralj« tudi na Kitajskem.

Danes je ubogi fant iz Glasgowa velik gospod, katerega je odlikoval kralj s podelitvijo plemstva. Kljub visoki starosti je izredno živahen in trdi, da je še mlad.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 40, telefon št. 23-58. Najmodernejši urejen za operacije. Diatermija, višinsko solnce, tonizator, infrardeča žarnica. Cene zmerno. 581

Gospodarska obvestila.

Borove štuke za korita, late, krajnike, skodle (šindel) za strehe in vsako debelosti rezan les prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25.

Vinske sode različne velikosti prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25.

Mariborski denarni zavodi naznanjajo, da bodo obrestovali od 1. januarja 1931 leta naprej nevezane vloge na vložnih knjižicah in na tekočih računih po 5% in proti trimesečni odpovedi vezane vloge po 6 in pol % letno.

Laško. V nedeljo, dne 12. oktobra tega leta po rani službi božji se vrši v Laškem v nadžupnijski društveni dvorani gospodarsko zborovanje Kmetijske zveze. Spored: 1. O zadružništvu; 2. kmetijska kriza in kmetijska stanovska organizacija. Govorita govornika iz Maribora in Celja. Na zborovanje so predvsem vabljeni kmetje iz župnij: Laško, Sv. Jodert, Sv. Miklavž in Sv. Lenart.

Za sadjarje in poljedelce. Ministrstvo za poljedelstvo je sklenilo na račun reparacij posebne pogodbe z nemškima tvrdkama Karl Schwarz v Ludvigshafnu ob Reni in brati Rever iz Vala za dobavo tri tisoč malih in velikih škropilnic za sadje in 75 motornih trijerjev-selektorjev »Pescus«. Pogoji so sprejeti. Blago pride prihodnji mesec in ga bo prodajalo ministrstvo kmetom za obveznice vojne škode. Povprečna cena manjših nahrbtnih škropilnic bo okoli 1000 Din, velikih na kolesih pa 1600 Din. Motorni trier-selektor bo stal do 50 tisoč Din. Celokupna nabava bo znašala 600.000 zlatih mark (okoli 8 milijonov dinarjev). Razen nabave teh trierjev na račun reparacij se bodo nabavili še drugi iz fonda Nj. Vel. kralja pri Narodni banki. S tem bo storjen znaten napredek v pogledu selekcije in tipizacije naše pšenice. Za nabavo škropilnic in materijala za škropljenje sadja je takisto že določen kredit enega milijona Din, ki bo nakazan banškim upravam.

Vurberg. Letos imamo na Vurbergu veliko lepega sadja, zato smo dne 28. septembra napravili sadno razstavo. K otvoritvi je prišel srezki načelnik gospod dr. P. Vavpotič iz Ptuj in sadjarski strokovnjak gospod Zupanec je imel ob tej priliki podučen govor o sadjarstvu. Jabolka so bila razstavljen v zabojih in na krožnikih. Vse je bilo lepo okrašeno z zelenjem in cveticami, kar so preskrbele domače gospodične učiteljice. Vsi, ki so razstavo obiskali, zlasti še Rusi in Srbi v sanatoriju, so občudovali naše lepo sadje. Vsa čast ravnatelju Herbersteinovih posestev gospodu Viktorju Kegl in njegovim ljudem, ki so za razstavo vse potrebno pripravili. Vse razstavljeno sadje je kupil gospod trgovec J. Kostanjšek, ki ga je že v četrtek zjutraj odpeljal v Maribor. Da naši ljudje dobe za sadje lepe denarje, kaže tudi promet v naši posojilnici, ki je zadnje nedeljo septembra znašal okrog 250.000 Din.

Dvoraček, Domači živinozdravnik. — Knjiga, kakršne Slovenci o tem vprašanju druge nimamo. Ne le po obsegu in krasni izdelavi v več barvnem tisku, tudi strokovno, kar je najbolj važno, je gotovo najboljše. Povemo pa, da je njena cena tako visoka, da je posameznik ne bo zlepa zmogel. Knjiga namreč stane 550 Din. Pač pa je možno nekaj drugega: V vsaki občini ali pri vsaki zadrugi bi pa po en izvod lahko bil. Občina ali zadruga bi pa to knjigo že zmogla plačati. Ako si kdo želi knjigo ogledati, je ista na razpolago v knjigarni Tiskarne sv. Cirila v Mariboru, Aleksandrova cesta 6. Na željo pošljemo posameznim, ki se za knjigo zanimajo, obširnejše poročilo. Knjiga se naroča pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

VLOŽITE PRIJAVE DOHODKOV OD ZGRADBE ZA ODMERO ZGRADARINE ZA DAVČNO LETO 1930.

Čas prijave

Je samo od 1. do 31. oktobra. Ako kdo zamudi ta rok, bo dobil pismen poziv, toda tudi že kazni, ki znaša 3 odstotke od odmerjenega osnovnega davka. In ako bi pozneje niti na ta pismen poziv ne vložili prijave tekom 8 dni, pa znaša kazni 10 odstotkov osnovnega davka. Da obvarujemo prizadete pred škodo, zato objavljamo danes ta navodila.

Kdo plačuje zgradarino?

V koledarju Kmetijske zveze za leto 1931, ki je že izšel, je na strani 51 in dalje pojasnjeno, kdo je tudi na kmetih dolžen plačati zgradarino. — Tega davka so proste vse kmetijske hiše, razven onih, ki imajo v hišah najemnike ali ki so tudi obrtniki, da imajo kake delavnice.

Kako se napove zgradarina?

Ker je napoved precej obširna in obsežna, se najbolje izvrši potom posebne tiskovine, ki jo morete dobiti v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena Din 1.— za komad. Trgovci naj zbero naročila v svojem okolišu in naj skupno naročijo, dobijo trgovski popust. Ko se tiskovina izpolni, se odda pri davčni upravi proti potrdilu.

*

Vprašanja in odgovori.

Večletna želja naših naročnikov iz gospodarskih krogov je bila, da bi dajal »Gospodar« tedensko odgovore na razna vprašanja, ki se tičejo naprednega gospodarstva. — Naprosili smo »Kemijski laboratorij za industrijo, kmetijstvo in trgovino v Mariboru«, da nam bo dajal odgovore na razna vprašanja. Cenjene naročnike pozivamo, naj se obračajo glede raznih nasvetov v kmetijstvu ter vinogradništvu na uredništvo »Gospodarja«, ki bo odgovarjal brezplačno s pomočjo

zgoraj imenovanega zavoda vsak teden na doposlana mu vprašanja.

1. J. B. v O.

Moje letošnje vino je kislo. Prosim Vas za nasvet, kako bi odpravil to kislino?

Odgovor:

Letošnja vina vsebujejo v splošnem mnogo kisline, medtem ko je vsebina sladkorja razmeroma zelo mala. Vinski mošt s 15° sladkorja in 14 promile kisline ni nobena redkost. Pred povrnjenjem vinskega mošta pa se vinu kislina ne more vzeti, ker se še le med, oziroma po vrenju vina vidi, koliko kisline je vino zgubilo. Ko je pa enkrat vino povrelo, se določi, koliko kisline vsebuje in koliko kisline se vinu more odvzeti, ne da bi pri tem vino na okusu kaj trpelo. V tem slučaju pa Vam svetujemo, da se obrnete naravnost na »Kemijski laboratorij za trgovino, kmetijstvo in industrijo«, Maribor, Trg Svobode 3.

2. F. O. v B.

Imam še nekaj vina iz leta 1929 v zalogi. To vino je pa zelo motno in kalno. Prosim Vas, povejte mi, kaj je vzrok tej kalnosti in ali se jo more odstraniti, ne da bi okus vina trpel?

Odgovor:

Motnost in kalnost vina je le znamenje, da Vaše vino iz leta 1929 še ni povrelo. Pustite vino med vrenjem popolnoma na miru, ko bo pa vino enkrat povrelo, bode postalo samo po sebi brez vsake pomoči in primesi čisto.

3. Županstvo v Č.

V našem kraju je strašno veliko miši. Ljudstvo jih pokončuje na vse mogoče načine, pa namesto, da bi jih bilo vedno manje, jih je vedno več. Prosim Vas, da nam navedete sredstvo, s katerim bi to golazem popolnoma pregnali in uničili.

Odgovor:

Edino sredstvo, katero se je še do danes najbolje obneslo, je zastrupljena

Samo 42 Din

kg mešanega, čistene perja!

Samo 60 Din

kg skubljenega, čistene perja!

Samo 90 Din

kg sivega, čistene ga puha!

1004/6

Razpošilja

Trgovski dom Stermecki, Celje št. 24

Neodgovarjajoče se zamenja ali vrne denar.

Zahtevajte takoj novi, veliki, brezplačni, ilustrirani cenik z več tisoč slikami!

pšenica. To sredstvo ima to prednost, da v par dneh uniči vse miši in podgane, medtem ko druga sredstva, za katera je zelo velika reklama, zelo malo pomagajo.

*

Čebelarški kofiček.

Iz česa obstoja med? Glavna sestavna dela medu sta grozdni in sadni sladkor, ki sta v medu že prebavljena, tako da zamoreta stopiti brez prebave v kri. Med vsebuje eterična olja, ki daje medu duh po cvetkah, na katerih je bil nabran. Ta olja pospešujejo blagodejno prebavo drugih jedi, ki smo jih zavžili. Izmed rudninskih snovi vsebuje največ apna, fosfora in železa. Te rudninske snovi so v medu v taki podobi, da jih zamore človeško telo sprejeti. Dr. med. Keklam, Leipzig, piše: Med je lahko prijavljiv, tečen, prijetnega okusa, gre naravnost v kri, ne pušča neprebavljenih snovi v telesu, služi za ogrevanje telesa, oživlja živce in povzdiguje telesne moči. — Profesor Klemperer, Monakovo, piše: V medu imamo hranilo, ki je sposobno nadomestiti v naši prehrani hidrate,

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

»Dovolite mi,« spregovori duhovnik s prijaznim glasom, »dovolite, da vas, plemenita gospa, spoštljivo pozdravim ter vam povem, da stojim pred vami prijatelj, ki vam hoče pomagati v sili ter ima voljo in tudi pozna pot, po kateri bi se dala doseči rešitev soproga, če se hoče pokoriti in oprijeti roke milosti.«

Grofica Tatenbah je gledala duhovnika kakor rešitelja. Dostikrat je prišel v njih krog, učil malega Antona, vedel za vse razmere in tudi slutil, da hodi grof Tatenbah po nevarnih potih. Ko je bil pred nekaj meseci v Freihausu v Mariboru, je sporočil grofici, da se govori na Dunaju o neki zaroti, v katero je vpleten tudi grof Tatenbah. Rotil je grofico, naj vpliva na svojega soproga, da odneha od tega nevarnega početja. Takrat ji je tudi rekel, da se mogoče vidita ob uri najhujše nesreče in da ji bo takrat ob strani kot tolažitelj in pomočnik.

42

»Premilostljiva gospa grofica,« prekine pater Emerik molk, »ura, o kateri sem takrat govoril, ne sluteč, da pride tako kmalu, je tukaj. Zato je moja dolžnost, da stopim sedaj pred prestol Njegovega Veličanstvaesarja ter ga prosim milosti. Trdno upam, da moja prošnja ne bo zaman, bodite o tem prepričani.«

»Blagoslovi vas Bog ljubezni in usmiljenja,« zaihti plemenita gospa ter poda redovniku roko, »naj vam Bog obilno povrne vse sočutje in vso pomoč, ki jo skazujete nesrečni družini.«

Redovnik p. Emerik se je spoštljivo priklonil ter odšel. Grofica je gledala za njim potolažena, srce ji je napolnilo zopet upanje. Saj je vedela, da je našla močnega priprošnjika, ki reši njenega soproga, katerega je toliko ljubila.

Pater Emerik je res mogel izreči te tolažilne besede. Zakaj nikdo ni bil v toliki milosti na cesarskem dvoru kakor on. Cesar se je obračal do njega v važnih zadevah. P. Emerik je dobil vpogled v tajna navodila poslanikov ter njih spremena pisma, v tajne sklepe svetnikov, vedel je tudi, kako se suče politika in kakšne spletke se godijo na dvoru. Ta redovnik je bil najzaupnejši cesarjev svetovalec.

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavnice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Čekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2112

saj vsebuje ena žlica medu 75 kalorij, torej več nego eno jajce. Žal, se med premalo porablja za hrano.

Lastnosti medu. Ko med v čebelnem panju dozori, je gosto tekoč, le izjemoma se trdi (kandira) že v panju. Ko med leži dalje časa v posodi, se strdi ali kristalizira, in radi tega se imenuje čebelni med tudi strd. Razne vrste medu se ne strdijo enako hitro, nekatere vrste še le čez več let. Strnjenje medu se zavleče, ako postavimo med v stekleni posodi več dni na solnce. Strnjen med pa zopet steče v zaprti posodi, ki smo jo postavili v večjo posodo z gorko vodo (do 60 stopinj C) za več časa (24 do 48 ur).

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 4. oktobra so pripeljali špeharji na 41 vozeh 94 komadov zaklanih svinj, kmetje 11 voz krompirja, 13 čebule in 26 zelja, 1 voz sena in 4 otave. Svinjsko meso je bilo po 15-28 Din, špeh 18-24, krompir 0.75-1.50 D, čebula 1.50-2.50, zelje 1-4, kumarce 0.50-1, seno 65-75, otava 60-70. Pšenica 2.25-2.50, rž 1.50, oves 1.25-1.50, koruza 2, ajda 1.50, proso 2.25. Kokoš 30-45, piščanci 28-75, raca 25-40, gos 70-80, puran 60-90, domači zajec 8-45, kostanj 2-3.50, pečen 8. Kislo zelje 4, kislja repa 2, buče 1-2, gobe 1-3, jabolka 3-6, hruške 6-10, slive 6-8, breskve 8-10, grozdje 6-10. Mleko 2-3, smetana 12-14 D, surovo maslo 32-36, jajca 1.20-1.75, med po 15-18 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na živinjski sejem, dne 30. septembra je bilo prignanih 12 konj, šest bikov, 79 volov, 198 krav in osem telet; skupaj 301 komadov. Radi dežja je bilo prignano malo živine, kupčija pa je bila znatno boljša. Prodanih je bilo 197 glav, za Avstrijo pet in za Italijo 12 komadov. Cene za en kg žive teže: debeli voli od Din 8.50 do 9; poldebili voli od Din 7 do 7.50; klavne krave debele od Din 7 do 8; plemenske krave od Din 6 do 6.50; krave za klobasarje od Din 4.25 do 4.50, mlada živina od Din 7 do 9.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski dne 3. oktobra je bilo pripeljanih 504 svinj in ena ovca. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad po 80 do 100 Din; 7 do 9 tednov stari od 180 do 200 Din; 3 do 4 mesece stari od 250 do 300 Din; 5 do 7

mesecev stari od 400 do 500 Din; 8 do 10 mesecev stari od 550 do 650 Din; eno leto stari od 900 do 1000 Din. 1 kg žive teže so prodajali po 11 do 13 Din; 1 kg mrtve teže pa po 15 do 17 Din. Prodanih je bilo 201 svinj in 1 koza, ki je stala 137 Din.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od 18 do 20 Din; volovsko meso II. vrste od 16 do 18 Din. Meso bikov in krav od 12 do 14 Din. Telečje meso I. vrste od 24 do 35 Din; telečje meso II. vrste od 18 do 20 Din. Svinjsko meso od 15 do 27 Din.

*

Radio — strašilo.

»Kaj pa je tole?« so povpraševali vaščani, ko je monter napeljal na streho župnišča v zapuščeni gorski vasi anteno.

»Radio,« se je glasil odgovor.

»Radio« Kaj pa je to, radio?«

»Radio — to je iznajdba, s katero se lahko vse sliši, kar kdo govori.«

Sedaj so možaki vedeli, kako stvar stoji.

»Kaj takega bi jaz o našem župniku ne bil mislil,« je rekel župan. »Trideset let že živi med nami, pri vseh priljubljen in od vseh spoštovan. Sedaj pa taka hinavščina!«

»On bo že vedel zakaj,« je pripomnil nekdo. »Odkar ima to preklicano stvar na strehi, ga sploh ni več videti v gostilni. Sedi v svoji sobi in posluša, kaj mi govorimo. Nobene besede ne presliši. Še dobro, da nam je monter vse povedal, tako da bomo vedeli držati jezike za zobmi...«

V treh urah je vedela že cela vas, kaj pomeni čudna stvar na župnikovi strehi. In ljudje so pazili na svoje jezike, da ne bi župnik nič slabega slišal o njih.

Hlapci so samo še sami pri sebi tiho kleli, če so se voli ustavljali na klancu.

Dekle so pele svoje zaljubljene pesmi samo po hlevih, kjer župnikov dimnik ni mogel poslušati.

Otroci niso več divjali in vriskali kot poprej, ampak so tiho sedeli po izbah in napravili marsikatero neumnost, ki se ne bi mogla zgoditi, če bi jih starši pustili na cesto ali na dvorišče.

Možje so pazili, kaj so pri gostilniški mizi govorili in so samo še tiho šepetali ali pa so si dajali znamenja, kot bi bili mutasti.

Ženske so morale, kar jim je bilo naravnost neznosno, prihraniti svoje zakonske pridige za pozneje, če so imeli moške kak vrček preveč v glavi, kadar so se primajali iz točilnice domov.

Štiri tedne ni bila v vasi izgovorjena nobena glasna beseda, razen, kar je popolnoma naravno, običajnih dnevnih molitev in drugih pobožnosti, katere so ljudje opravljali z mogočnim glasom in raznimi dodatki. To je bilo vse, kar je župnik smel in moral slišati.

Župnik je že davno opazil pritajeno, plaho in nezaupljivo obnašanje faranov. Kakšna ogromna izprememba se je izvršila z njegovimi, drugače vedno veselmi gorjanci! Ali je to nagnjenje k pokori ali posledica visokih davkov! Ali pa še kaj hujšega, zakrknjenost in srčna otopelost? Ljudje so ga namreč komaj še pozdravljali. Otroci, ki so drugače vedno k njemu pritekli, so bežali, kadar so ga zagledali. Najbolj častivredni možje in najboljše matere so mu nevoljno pokazale hrbet, če jim je voščil: Dober dan.

Kakšen zli duh je prišel med te ljudi!

Kakor temen oblak je viselo nad gorsko vasjo. Ni bilo več mogoče zdržati.

In že se je utrjala nevihta. Vaški starešine so pristorkljali v župnikovo sobo in v zadregi, vendar odločno, obračali klobuke v svojih izdelanih rokav. In že je začel prvi:

»Prečastiti! Ona hudičeva stvar na vaši strehi mora proč! Mi ne zdržimo več. Saj ne smemo izgovoriti nobene glasne besede več. In od tedaj so že štirje tedni.«

Govor in izgovor sta pojasnila razumljivo pomoto. Župnik je šel na to v stransko sobo in se prav pristrčno nasmejal. Da bi pa ljudje ne bili še enkrat užaljeni, je vključil radio: zadonel je »Radeckimarš« in prepričal poslušalce, da se more z »vražjo napravo« poslušati celo Rim, Monakovo in Dunaj, v domači vasi pa se ne more razumeti niti besedice.

In župnik je povabil celo vas, da se prepriča o pravem bistvu radija.

Tako je bil »radio-strah« premagan in se je izpremenil v splošno veselost. Vaščani so bili odrešeni moreče skrbi.

Hlapci so zopet kleli, če jim je živina

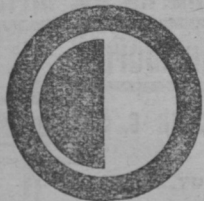
Vsak mesec Din 13:-

bo plačal vsak kdor hoče
brati zanimive spise

KARL MAYA

ki bodo za jesen in zimo
izhajali vsak mesec
en velezanimiv zvezek

po Din 13:-

Naročajte

v Tiskarni sv. Cirila,
Maribor, Koroška 5

P. Emerik je porabil prvo priliko, da prosi cesarja za pomiloščenje grofa Tatenbaha. V noči po usmrtitvi grofov Zrinjskega in Frankopana je šel na cesarski dvor in cesar ga je sprejel takoj po odhodu barona Lilienberga v polnočni uri.

P. Emerik se je potegoval tudi za obsojene grofe Nadasdyja, Zrinjskega in Frankopana, a ves njegov trud je bil zaman. Takrat vsemogočni minister knez Lobkovic je na tajnem posvetovanju na Dunaju zastopal stališče: Kaj poreče svet k temu, če ostanejo voditelji zarote nekaznovani? Pravica, varnost cesarja in države zahtevajo najvišjo kazen.

Tako se je izvršila smrtna kazen nad temi nesrečneži. Radi tega je gledal cesar mrko pred se, ko je vstopil p. Emerik ter se globoko priklonil. Cesar je bil še bolj bled kakor navadno in na drhtečem glasu se je poznala njegova notranja razburjenost.

»Mi smo,« je začel cesar prav tiho, »dobili obvestilo, da je zadoščeno sveti pravici, voditelji zarote na Ogrskem so usmrčeni.«

Cesar je obmolknil, na obrazu se je pokazal izraz bolelosti.

»Milostljivi Bog naj se usmili njihovih duš,« reče p. Emerik čez nekaj časa.

Vladar je videl v srce plemenitega moža, ki se je trudil zaman, da bi rešil življenje nesrečnežev.

»Vam je znano, p. Emerik,« nadaljuje cesar, »kako smo bili popustljivi v tej žalostni zadevi. Naša popustljivost pa se je zlorabljala in tako ni moglo priti drugače. Zarotniki so zdaj pred Bogom in njegovo sodbo. Da bi na drugem svetu bili srečnejši nego na tem, smo sklenili in odredili, da se bere za nesrečneže 6000 svetih maš, katerimi se začne že prihodnje jutro.«

Pater Emerik se je zopet priklonil ter rekel: »Naj se zgodi po najvišjem povelju Vašega Veličanstva.«

Zopet je nastal molk.

Cesar, vidno ganjen, je gledal resno in molče skozi visoko okno v noč, ki je bila kaj čarobna. Na nebu je migljalo nebroj svetlih zvezd.

Cesar Leopold stopi k oknu ter pravi:

»Glejte, Gospod nebeških višav je prižgal tam gori vse svoje svetle luči. Kako lepo svetli tam na zapadu večernica. Kmalu zatone, da se prikaže zjutraj v novem sijaju: to je lepa podoba neumrjivosti.«

»Veličanstvo,« poseže vmes p. Emerik, »ta zvezda je tudi podoba milosti, ki se vedno iznova

načajala, dekleta pa so zopet glasno pele in prepevale svoje pesmi.

Možje so se bahali in govorili pri gostilniški mizi kot poprej.

Ženske so v svojih »pridigah« dvakratno in trikratno nadomestile, kar so prej v štirih tednih zamudile.

Samo dnevne molitve in pobožnosti so zopet zapadle v prejšnjo zaspanost in so bistveno izgubile na dolžini in glasovih.

V okolici so se vaščanom precej posmehovali. Vendar pa ti upajo, da bo njihovo zgodbo kmalu prerastel mah, in se bo kje drugje zgodila kaka neumnost, iz katere se bodo potem šaljevali norčevali.

DOPISI

Sv. Križ nad Mariborom. Neizprosna smrt je dne 3. oktobra prestrigla nit življenja Zofiji Kancler. Družina, trije nedoletni otroci, je s tem hudo prizadeta. Pred letom je roka krutega zločinca ubila očeta Rudolfa, sedaj pa je smrt pobrala še mater, ki je že dolgo bolehal in sedaj zapustila ta kraj trpljenja, katerega je v svojem življenju v obilni meri okušala. Naj ji bo Bog plačnik za vse preatano!

Sv. Marjeta ob Pesnici. Pri nas imamo vedno dovolj novic, le premalo časa, da bi o vsem sproti pisali. Zlasti o naši letini bi imeli mnogo povedati, kajti dolinarji skoro vsako leto odrežejo s svojimi pridelki drugače kakor hribarji. Na konju so pa letos tisti posestniki, ki so imeli dobro obložene sadonosnike. Marječani bi letos sami spravili en bogat vlak sadja, le škoda, da se vnovčevalne zadruge kmetijskih proizvodov ne morejo radi raznih slabih izkušenj zasedrati med našim ljudstvom. Žal, pa imamo tudi cele črte vasi skoraj brez sadja. Povrh nas vinski pridelek radi slabega vremena v septembru ne bo prijetno presenetil, še manj pa skrajno slabe, od vinskih trgovcev določene cene vinskega mošta. Kmet je pač uboga para: kar kupi, mu določajo cene drugi in kar sam pridelal in prodal, mu cene istotako narekujejo drugi. In kaj je vzrok vsemu temu? Pomanjkanje pristno kmetijskega združništva! Pač pa spet sprevidimo, kako dobrodošle so nam pri prometu sedaj dobre ceste. Naša banovinska cesta se lepo preurejuje. Ne vemo le, zakaj se cestni pesek nad pošto ne izroči uporabi, saj je ra-

zen par metrov lepo dogotovljen! Obsojati pa moramo divje drveče avtomobile po tej cesti in to vedno bolj tudi tovarne, saj drviijo celo skozi vasi z brzino 50 do 80 km na uro! — Težko nam je sporočiti sledečo žalostno novico: V sredo, dne 24. septembra je viničarski sin Martin Ploj iz občine Selce z nožem prizadaj tukaj priljubljenemu in spoštovanemu posestniku in čevljarju Juriju Zaverniku dva smrtonosna bodljaja; napadeni Zavernik je v par minutah izdihnil in je bil pokopan dne 26. septembra. Svetila mu večna luč! — Nas pa posebno letos navdaja občutek: domačini se trudijo obdržati dober glas miroljubnih Marječanov, pridejo pa tujci, ki imajo slabše namene.

Zgornja Sv. Kungota. Dne 5. t. m. je priredila tukajšnja Marijina družba v Kat. domu svojemu neumornemu voditelju in buditelju, preč. g. župniku Frančišku Magdiču ob godnem dnevu malo slavlje. Na sporedu je bilo: govor šolskega upravitelja o jarmu in bre-menu duhovniškega poklica ter o njegovi veliki odgovornosti pred Bogom in ljudmi. Nato je članica Marijine družbe izrekla v srce segajoč govor svojemu ljubljenu voditelju in buditelju. Učenka narodne šole je izrekla svoje častitke ljubljenu gospodu župniku s solzami v očeh! Krona vse prireditve pa je bila igrice »Joškova žrtev«, ki počašča presv. Srce Jezusovo, katero tako ginljivo časti naš mnogozaslужni in ljubljeni gospod župnik. Še na nebroid let preč. g. župnik v izveličanje duš v naši težko preizkušeni obmejni Zgornji Sv. Kungoti!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Vesela vinska trgataev je sedaj po naših ljubkih gričkih v polnem teku. Sedaj po goricah vse prepeva, vse vriska in uka ter se veseli bogate trgatve, ki se je pa letos pričela pri nas precej zgodaj. Zvedelo se je namreč, da misli imeti vojaštvo po teh hribihi svoje vojaške vaje in to že kmalu po 15. oktobru. Zato naj bi bilo do tistega dne vse obrano, ker bi se drugače najbrž vojaki veliko bolj zanimali za grozdje kakor pa za svoje puške in svoje vaje. Veselje pa ni samo čez dan pri trganju grozdja, temveč tudi zvečer in ponoči pri prešarju. Tam navadno zna vsak veliko smešnega in zanimivega povedati. Kdor pa ni pri najbolj zgovornih, tisti pa se mora zato tem bolj smejeti. In ko je vse v najboljši volji, tedaj se pa prikaže pri vratih visoka postava, naš znani Lujz, s pučo na hrbtu. Ker je jako zgovoren in šaljev, ga ima seveda tudi vse rado. In brž so zbrani okoli njega prešarji in ga povprašujejo, če ima seboj kaj cigareto. Kar je pa ženskega spola, se pa zani-

ma, če je prinesel kaj sladkega cukra. Od vseh strani pa leti nanj toliko različnih vprašanj, da ubogi Lujz vsem še odgovarjati ne more. Med tem časom pa tudi njegova puta postane za več kilogramov težja. In tako se zgodi še pri naslednjih prešah, dokler ni polnoč, ko mora tudi Lujz iti spat, da si odpočije in nabere novih moči za — naslednji večer.

Sv. Miklavž pri Hočah. Kakor smo slišali, bo dne 26. oktobra tega leta slovesna otvoritev novega mosta pri Dupleku. Ker je ta most velevažna naprava ter nujna potreba za povzdigo javnega prometa, služkega vsem slojem, ne smemo pozabiti onih mož, ki so sprožili misel, da se je s to prepotrebno zgradbo mosta pričelo. Eden prvih teh mož je bil gospod Jakob Florjančič, župan pri Sv. Miklavžu, ki je v seji okrajnega zastopa leta 1928 energično nastopil ter živo opisal vse težkoče, ki ovirajo sedanji vsakdanji promet. Bivši gerent okrajnega zastopa gospod dr. Vebler je za zadevo resno zavzel, sklical sejo v Zgornjem Dupleku, v kateri se je izvolil ožji odbor. Lansko leto pa se je po njegovi zaslugi stavilo v proračun za zgradbo novega mosta 800.000 Din. Kako veliko je bilo zanimanje za most ter s kako velikim navdušenjem se je sprejela vest, da se bo začelo z zgradbo, kaže dejstvo, da se je od samih interesentov nabralo čez 200.000 Din. Dolgoletne želje so se uresničile, most bo oddan v kratkem v javni promet. Dal Bog, da bi nam in našim naslednikom služil v najboljše zadovoljnost mnoga in mnoga leta!

Gornji Cmurek. Narodni tabor je kljub slabemu vremenu prav dobro uspel. Zunanji povabljeni gostje so sicer izostali, zato pa se je udeležilo prireditve med drugimi okrog 300 zavednih kmetov, katerim je bila prireditev v glavnem namenjena. Le-ti so glasno in javno manifestirali za jugoslovansko idejo in navdušeno vzklikali kralju, vladi in generalu Maistru. Navzoče je pozdravil predsednik krajevnega odbora Narodne Odbrane Mirko Cujnik. Prečital je pozdravno brzojavko generala Maistra, kar so navzoči z navdušenjem sprejeli. Govorila sta g. župnik Vrščič iz Marija Snežne in zastopnik oblastnega odbora Narodne Odbrane g. dr. Vauhnik iz Maribora. Po zborovanju se je vršila v gradu narodna veselica, ki je istotako lepo uspela.

Sv. Vid pri Ptuj. Naša župnija se pripravila na veliko slovesnost, ki se bo vršila v nedeljo, dne 12. oktobra tega leta. Blagoslov nanovo popravljene cerkve in dveh novih oltarjev: Srca Jezusovega in lurske Matere božje. Blagoslov bo izvršil prevzvišeni gospod

pojavlja na zemlji, teši uboge zemljane, otira solze iz njihovih oči ter celi rane, ki jih je zaskalo življenje s svojo krivico in pravico.

Cesar pogleda redovnika ter reče:

»Naš častivredni svetovalec nas hoče opomniti, naj s pravico tudi družimo milost. To smo že storili. Takoj, ko se je nam sporočila izvršitev pravične sodbe nad krivci, smo sklenili, da skazemo milost nedolžnim svojcem usmrčenih. Zato smo v svoji očetovski ljubezni že poskrbeli in jutri izdamo tozadevni ukaz našemu državnemu kanclerju.«

Po teh besedah se p. Emerik spusti na koleno. Na njegovem lepem obrazu je zaplaval sijaj sočutne ljubezni, ki je napolnjevala njegovo srce. Čutil je, da je prišel sedaj velik trenutek, da more izpolniti obljubo, dano grofici Tatenbahovi ter se zavzeti za rešitev nesrečnega grofa Tatenbaha.

»Veličanstvo,« zaprosi redovnik, »ste govorili o milosti, ki ste jo izvolili deliti. Ali ne bi mogla najvišja milost doseči tudi zadnjega izmed krivcev, ki še čaka na odločitev svoje usode?«

Cesar je takoj spoznal, kam meri redovnikova prošnja. Mrko zroč pred se vpraša:

»Mislite li grofa Tatenbaha, ki je prelomil prisego ter pozabil na svoje dolžnosti?«

Pater Emerik pritrdi in dostavi z nujno prošnim glasom:

»Da, Veličanstvo, mislim na nesrečnega, zapeljanega in skesanega grofa Ivana Erazma Tatenbaha, ki čaka na Schlossbergu v Gradcu, ločen od svoje družine, kakšna sodba bo izrečena nad njim. Veličanstvo, dovolite mi to opombo, dovolj je teklo krvi! Naj Vaše Veličanstvo ukaže, da sedaj namesto pravice nastopi milost!«

Redovnik je umolknil in kakor da bi se bal vpliva svojih odločnih besed, je obklečal na kolenu.

Cesar, ki je spoštoval tega vrlega duhovnika ter mu dovolil besede, ki se jih noben drug ni upal izgovoriti pred njim, je prijazno pogledal prosilcu v oči ter mu je rekel:

»Pater Emerik, vstanite. Saj vendar ni primerno, da kleči spovednik pred spovedencem. Ali misli spoštovani moj spovednik, da ima cesar Leopold v svojih prsih kamen mesto srca?«

Pater Emerik se dvigne ter pogleda vladarju poln zaupanja v obraz.

»Dobro,« nadaljuje cesar, »sporočite jutri dvornemu kanclerju naše najvišje povelje: Mi

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike
so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru, Koroska c. 6

knezoškof dr. Andrej Karlin. Sprejem prevrženega se bo vršil v soboto ob 6. uri zvečer pred župno cerkvijo Sv. Vida. Začetek slovesnosti bo v nedeljo ob 10. uri dopoldne. — Slomškov dom je te dni oživel. Dekleta se pridno uče pod nadzorstvom ge. Premrou in gdč. Mlakar v vseh panogah gospodinjstva. Tečaju želimo obilo sreče.

Spuhlje. Prostovoljno gasilno društvo je imelo zopet žalosten dan. Neizprosna smrt je nam pobrala iz naše sredine zopet enega nad vse požrtvovalnega in zvestega tovariša gasilca po imenu Bezjak Miha, ki je še pred kratkim časom neumorno delal v prid društvu in ga želel pripraviti kakor najbolj mogoče v dobre razmere. Upamo, da ga je Vsemogočni poklical v kraj, kjer ni trpljenja in bolečin, kjer ni žalosti, ampak neskončno veselje, kjer bo poplačan ves trud stotero. Kako je bil priljubljen, je pokazal pogreb, kakoršnih je malo videti. Naj mu bo zemljica lahka, ostalim pa naše sožalje!

Ormož. Ali bi radi kaj zvedeli o naših cirkusih? Najprej so imeli cirkus v Pušencih, kjer so ponočnjaki — kakor se sodi, niso bili iz domače vasi, ampak nekoliko višje gori doma — prislanjali hlode k vratom, tlačili šibje v studenec, v potok zavlekli plug in ga naravnali za oranje, nametali debelega kamenja na vrt, razvlekli kovaške stvari in še nekaj takih neumnosti uganili. Nagrade za svoje norosti niso nič zahtevali. Mogoče se jim pa le enkrat pripeti, da bodo uživali zaslužen nagrado v Sajnkovičevem kvartirju. — V mestni grabi smo pa imeli pravi resnični cirkus, še celo dva naenkrat. Ker pa se ljudje niso hoteli nobenemu zameriti, so raje ostali kar doma, vsaj povečini, ali pa priredili tuintam med seboj kak mali cirkusček. Samo da je le špas! Skoro da nista oba cirkusa zaslužila za sol in tobak. Mi se le raje držimo domačih mojstrov — in zdaj, ko se je tako težko pričakovano kožuhanje začelo, bodo morda fantje tu in tam poskrbeli za domači cirkus. Pa le glejte, da ne bodo glave preveč trpele! — Ob istem času kot je bila zabava v mestni grabi, sta bila kar dva »mojstra« nastanjena v neki gostilni. Prvi se je ponosno imenoval kralj železa, ker je znal železo grizti in lomiti, drugi pa je iz potez na dlani in iz pisave razlagal človekov značaj in prerokoval srečo. Le zakaj neki sebi taki ljudje nič ne znajo prerokovati? E, mi nismo več tako lahkoverni, saj skoro ne bomo več verjeli vremenskim prerokom, ko nas je eden tako grdo za nos potegnili. Ko je bilo prvega septembra, na Egidijsvo, ves dan prav krasno vreme, smo se vsi veselili in pričakovali le-

pega vremena za cel mesec. Saj tako je zapisano v koledarju: Kakršno vreme prvi dan kane, rado ves mesec tako ostane. Pa smo bili v septembru bridko razočarani. — Nekateri je še nekaj drugega razočaralo. Živino-rejcem so se obetale v vabilih neke premije. Ko pa so prignali skupaj svojo živino, premij nikdo niti v misel ni vzel. No, kaj takega se že pogoltne brez posebne težave. — Letos ni opaziti kaj veselih obrazov pri vinogradnikih. Skrbi nas, ker se grozdje vsled deževja joka in gnije; mislimo, kakšno bo vreme ob trgatvi; nekateri nas begajo s prav nizkimi cenami za bodoči mošt, bojimo se izračunati, v koliko so se nam letos vinogradi izplačali. . .

Konjice. V zadnjem času je zavladal v našem trgu nek zelo čuden duh. Človek bi mislil, če bi ne bilo napisa »Konjice«, da je kje na Dunaju, da so se našli tam ljudje v socialdemokratskih vrstah, ki so kot hišni posestniki prepovedovali svojim najemnikom otroke krščevati, jih pošiljali v cerkev in sploh javno kazati, da so katoličani. Tudi v Konjicah po mnenju nekaterih smejo v hišah stanovati le tisti ljudje, ki so bolj framason-ske sorte in bolj »bogaboječki«. Drugi so lahko na cesti. Kako je že rekel Gospod? Blagor tistim, ki trpe preganjanje zavoljo pravice. . .

Sv. Frančišek v Savinjski dolini. Bridka žalost je zopet obiskala ugledno Auguštinovo rodbino v Radmirju. — Edini še živeči sin France je dne 17. septembra odšel s splavom proti Hrvatski, a je po nesreči utonil v valovih Savinje blizu Loke pri Zidanem mostu. Še le po večdnem iskanju so našli njegovo truplo ter so ga v petek, dne 26. septembra pripeljali domov. Težka izguba za starše je posebno še zato, ker je najstarejši sin Jože lansko spomlad umrl kot vojak v daljni Makedoniji. Trije gg. duhovniki, velika množica ljudstva ter okoli 150 gasilcev od domačega in vseh bližnjih društev s šestimi zastavami na čelu je spremljalo v nedeljo 28. septembra pokojnega, komaj 21 letnega mladeniča na njegovi zadnji poti. Tolažilne besede v slovo je ob grobu spregovoril g. župnik Vogrinec, pevci pa so mu zapeli ganljivo nagrobnico. Dragi Francelj, počivaj v miru! Žalujemo ti staršem in sestri naše iskreno sožalje!

Sv. Rik ob Sotli. Tukaj je umrl dne 25. septembra tega leta v 70 letu starosti Janez Artič, posestnik v Dobovcu, ugleden in spoštovan mož. Bil je sedem let cerkveni ključar, 17 let ubožničar, v prejšnjih letih župan, veliko let nepretrgoma občinski odbornik, član krajevnega šolskega odbora. Slovesnega pogreba se je udeležila tudi šolska mladina

pod vodstvom učiteljstva. Ganljiv je bil pogled na krasen venec, ki ga je poklonil dragemu očetu sin Franc, računovodja pri državni železnici v Mariboru. Kot sosed pokopališča čaka blizu doma vstajenja. Bog mu poplačaj vsa dobra dela! Po zemeljskem trpljenju uživaj večni mir v Bogu!

Dobova. Prostovoljno gasilno društvo in Loč že nekaj let prireja razne dramatične predstave. Tako je tudi priredilo dne 8. septembra tega leta igro, ki se ji pravi »Mlad in stari« in ki je zelo podučljiva. Igralci so izvajali vsak svojo vlogo prav dobro. Pred vsem je izvrstno rešil svojo ulogo Franc Bogovič. Dobro bi bilo, da bi se tudi druga društva bolj zavzemala za predstavo dobrih iger. — V zadnjem času imamo vedno velike vode vsled deževja. Po Savi prihajajo večje množine premoga, ki ga fantje nabirajo ter s tem zaslužijo denar. Tako bi si fantje lahko nabrali večje vsote denarja, ko bi ob nedeljah šli mimo gostilne mesto v gostilno.

Sv. Pankracij. V nedeljo vsi k Sv. Pankraciju! Ob pol 11. uri je slovesna sv. maša, kakke pol ure po končani službi božji se začne žrebanje. Ob vsakem vremenu bo žrebanje. Pridite, kupite srečke, da dobite lepe dobrote, katerih je okoli 400. Ako srečka ni plačana do žrebanja, bo neveljavna! Cerkev se že prekriva na račun loterije, torej ni izgubljen denar tudi za ono srečko, ki bi slučajno ne zadela. Za razna okrepčila bo v nedeljo v vsakem oziru dovolj preskrbljeno pri Sv. Pankraciju.

Razvanje pri Mariboru. Pretečeno nedeljo popoldne se je vršila slovesna blagoslovitev gasilskega avtomobila, katerega si je nabavilo tukajšnje Gasilno društvo. — S trgatvijo se je ta teden pričelo. Pridelek je precejšen, kakovost pa slabša od lanskega leta.

Križevci pri Ljutomeru. Tukajšnje Gasilno društvo je v nedeljo dne 5. t. m. v Slomškovi dvorani vpriporilo petdejansko komedijo »Veseli dan, ali: Matiček se ženijo«, katera je prav dobro uspela, posebno če se upošteva dejstvo, da so igralci po večini skoro sami novinci. — Na splošno željo se bo komedija v nedeljo dne 12. t. m. ponovila ter bo vstopnina znizana. Kdor se želi od srca nasmejati, naj nikar ne zamudi te prilike! Vstopnice so v predprodaji v trgovini tovariša gospoda Kosi.

Galicija pri Celju. Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Galiciji priredi v nedeljo dne 12. t. m. malo sadno razstavo ali sadni ogled. Naš okoliš je v precejšnji meri zasajen z vsakovrstnim sadnim drevjem, bodisi namiznim, bodisi moštnim. Zato ni čud-

Ste naročeni na list

NEDELJA

?

Izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge podučne verske članke, razen tega pa resničen dogodljaj iz misijonov »Mladostni navihanec« postane redovnik in mične zgodbe za deco.

Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Še danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov: Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20.

hočemo in odredimo, da se odloži postopanje zoper grofa Erazma Tatenbaha. Do nadaljnjega se mu ne sme nič žalega storiti, samo v zaporu mora ostati. Ako nadaljnja preiskava ne dožene nič hujšega kakor do sedaj, mu čemo po možnosti skazati milosti in to radi vas, ljubi p. Emerik.

Redovnik se spusti zopet na kolena ter vzklikne:

»Gospod v nebesih, tebe hvalimo! Dovolite mi, Veličanstvo, da poljubim rob vaše obleke. Milost, to lepo, pomembno in sveto besedo, smem sedaj sporočiti nesrečni družini. Naj Vsemogočni Vašemu Veličanstvu to milost, ki ste jo ravno kar izrekli, najobilnejše povrne s svojo božjo milostjo!«

Vrli redovnik ni mogel govoriti dalje, tudi cesar je bil ginjen.

Dal je, kar je storil malokdaj, kot znak posebne milosti g. patru roko, da jo poljubi. S tem je bila avdijenca končana.

Kakor v sladkih sanjah, je odšel p. Emerik z avdijence na dvoru. Takoj drugo jutro se zglaši pri dvornem kanclerju Hoherju, da mu sporoči povelje o odložitvi procesa zoper grofa Tatenbaha. Nato takoj pošlje brzega sela v Gradec, ki naj naznani grofici Tatenbahovi, da se je zarja

upanja za njo in njegova soproga zopet pojavila na obzorju.

Tako je bila pripravljena pot, po kateri bi prišel grof Tatenbah do svobode in rešitve iz mreže, ki ga je zajela.

Prišlo pa je drugače. Tatenbahu je bila nesreča za petami, njegova usoda se je izpolnila.

XXIV.

Usodna pisma.

A zdaj me zgrabi mrzla smrt,
Prečrta dragi mi načrt;
Umreti, bratje, težko mi,
Pustiti nade — to boli.

Gregorčič.

Zapor grofa Tatenbaha v Gradcu se je izvršil ne na posebno povelje iz Dunaja, marveč vsled odredbe notranje avstrijske vlade, v katere pristojnost je spadalo po obstoječem pravdnem redu tudi zločinstvo veleizdaje. Po njem je imel vsak deželni sodnik pravico zapreti veleizdajalca ter ga izročiti preiskovalnemu sodniku.

no, da je vmes veliko sort, katerih imena so nam še kolikor toliko neznana. Temu nedostatku želimo odpomoči z imenovanim sadnim ogledom. V ta namen vabimo in prosimo predvsem naše domače sadjarje, da se razstave polnoštevilno udeležijo. Ker bo pa cela prireditev povzročila precej stroškov, smo primorani prositi, da se nam pomaga z darovi, najsi bo v sadju ali v čem drugem. Tudi sosednja društva vabimo k obilni udeležbi. Šaj bo v bodoče le prvovrstno sadje z dobriimi sortami glavni vir dohodkov našega okoliša. K obilni udeležbi vabi odbor.

Slovenjgradec. V Legnu je imel grof Douglas-Thurn iz Ravna pri Guštanju graščino, katera je po prevratu prišla pod agrarno reformo. Graščina se je torej dala manjšim posestnikom in zemlje potrebnim prebivalcem iz Legna in okolice po nizki ceni v zakup. Nekako meseca marca pa je omenjeni grof sklenil to graščino prodati, kar je tudi storil. Prodaja se je vršila na drobno in zelo poceni. Do te cenene zemlje so prišli prejšnji zakupniki in mali posestniki največ iz Legna samega, nekaj pa tudi iz sosednjih občin. En kv m se je prodajal od 50 para do 2 Din, kar je bilo odvisno od kakovosti zemlje. Prednost pri nakupu so imeli prejšnji zakupniki. Zemlja se je vsa premerila, izparcelirala ter razkosala, pretekli četrtek pa se je vršila komisija, na kateri so bili zastopniki agrarne operacije. Na tej komisiji se je zadeva končnoveljavno uredila in se zemljišče izročilo sedanjim novim lastnikom, da si že lahko sejejo na kupljeni zemlji ozimino in od katerih se bode z novim letom 1931 začel pobirati predpisani davek. Prebivalstvo, katero je prišlo do te zemlje, je nad tako cenanim nakupom zemljišča in to končno ureditvijo zelo zadovoljno.

Hlapec in dekla

Se iščeta na kmetijo blizu Slov. Bistrice. Več se izve v pravništvu »Slov. Gospodarja«.

Dekle iz boljše kmetijske družine, ki razume tudi nekaj nemško, se sprejme, da se uči kuhati. Za časa učenja se plača mesečna odškodnina. Vpraša ali predstavi se pri: Pichler, Društveni dom, Vošnjakova ulica 3, Ptuj. 1248

Iščo se služkinja srednjih let iz dežele, katera razume nekaj kuhati. Ponudbe poslati na upravo lista. 1247

Tamburašili Vsled razpusta tamburaškega zbora je na prodaj 12 tamburic s partiturami vred. Naslov v upravi lista. 1246

NAŠA DRUŠTVA

Sv. Janž na Dravskem polju. V nedeljo dne 12. oktobra bo presvetli pomožni škof gospod dr. Ivan Tomažič blagoslovil novi društveni dom in motorno brizgalno. Popoldne ob treh bo v domu igra »Žrtev apovedne molčečnosti«.

Črešnjevce pri Slovenski Bistrici. Tukajšnje Prosvetno društvo uljudno vabi vse prijatelje od blizu in daleč na društveno prireditev, katera se vrši v nedeljo dne 12. oktobra, popoldne po večernicah v ljudski šoli. Vprizori se ljudska igra »Krivoprisežnik«. Pridite v velikem številu, da vidite, kakšna usoda doleti tistega, kateri po nevrednem ključu Boga za pričo! Torej na svidenje!

Veržej. Naša mladina, dekleta naših organizacij Marijine družbe in Dekliške zveze umevajo željo svete Cerkve in svetega Očeta, udeleževati se v delu za misijone. To je pokazala lepo uspela misijonska prireditev minulo

nedeljo, dne 28. septembra. — Igra »Moderno suženjstvo« nam je predložila strašno usodo tistih nesrečnih bitij, ki so padla v kremplje trgovcev z dekleti. — V igrici »Umijmo zamorčaka« pa so otroci Marijinega vrtca iz Dokležovja z izredno ljubkostjo pokazali na delo za misijone v daljnih poganskih pokrajinah. Torej dvojnega misijonskega dela nas je učila ta prireditev: Apostolstva v domovini in tujini. Kako delati za misijone, kako širiti misijonsko misel, pa nam je v krasnem govoru opisal vlč. g. Temlin, salezijanec ter navajal smernice za uspešno katoliško akcijo. — V nedeljo, dne 5. oktobra pa so ustanovile tukajšnje organizacije misijonski odsek. Želimo le, da doseže svoj namen.

Županom!

Ubožni listi v cirilici, kakor jih dobivajo županstva pri davčnih upravah, so samo začasni. V finančnem ministrstvu se izdelujejo obrazci tudi v latinici. Finančni minister je izdal nalog, da se izdelava obrazcev v latinici požuri. Kakor hitro bodo ti obrazci gotovi, jih bo finančno ministrstvo poslalo finančnemu ravnateljstvu v Ljubljani za mjej podrejene davčne uprave.

Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz Josefova« grenčica do urejenega želodca in črevesja. Glavni zastopniki modernega zdravilstva za ženske so preizkusili, da »Franz Josefova« voda v največjih slučajih učinkuje hitro, sigurno in brez bolečin. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Slika svetovnega miru.

Kakor je znano, stoji svetovni mir na zelo šibkih nogah. Svetovna vojna in mirovne pogodbe so zapustile posebno v Evropi množine eksplozivnih snovi, poostriale gospodarsko krizo in na vsako sovražno priložnost preži prenapeta narodnost. Da bi preprečili izbruh teh vrelcev nevarnosti, so na delu vodilni močje vseh držav. Društvo narodov, haaško razsodišče, razorožitvena posvetovanja, kongresi narodnih manjšin, gibanje za ustvaritev evropskih združenih držav, več ali manj mednarodna gospodarska zborovanja, to vse še ni zagotovilo stalnega miru, pač pa poskus obvarovanja pred oboženim obračunom. Vojna ni izključena, pač pa otežkočena.

V splošnem pa so ljudje le prepričani, da se je mirovnim organizacijam posrečilo, v zadnjem desetletju očuvati svet pred oboženim nastopom eden narod zoper drugega. To prepričanje je dokaz za slab človeški spomin. Velik časopis na Danskem se je potrudil, da je prelistal zgodovino zadnjih 12 let in je ugotovil,

da je bilo od konca svetovne vojne do danes že 18 vojn.

Glede vojnega prelivanja človeške krvi v zadnjih 12 letih nam naj služi v pojasnilo sledeči pregled:

Samo 290 Din

obleka iz bombažaste tkanine!

Samo 380 Din

trpežna suknena obleka!

Samo 580 Din

zimsko suknja iz debelega sukna! 1004/5

Razpošilja

Trgovski dom Stermecki, Celje št. 24

Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar.

Zahtevajte takoj novi, veliki, ilustrirani cenik s več tisoč slikami, katerega dobite popolnoma zastonj!

1919.

Belo-ruska vojna proti sovjetom. 5 velikih armad: Denikin, Wrangl, Judenič, Avalov-Bergmond in Kolčak je korakalo ob različnem času in iz raznih točk proti sovjetom. Neuspeh je znan, število v tej vojni padlih ni niti približno določeno.

Poljsko-galiciska vojna. En del po-prej avstrijske Galicije se je izrekel za priklopitev k Ukrajini. Poljska je zasedla nato vzhodno Galicijo, vršili so se boji meseca marca in je prišlo do zasedbe Pinska in Lvova po Poljaki.

Vojna v osrednjeafriškem Afganistanu se je odigrala primeroma neopaženo, a je kljub oddaljenosti bojišča tudi za politične cilje v Evropi važna. Aman Ullah, med tem slavni in pregnani kralj, je izvojeval hitro po zasedbi prestola neodvisnost Afganistana od angleške nadvlade.

Prva grško-turška vojna. Grške čete so zasedle mesto Smyrna v Mali Aziji in so potolkle začetkom julija pri Aidni ostanke turške armade.

1920.

Rusko-poljska vojna. Ta vojna, za svetovno najbolj krvava, je pričela s vojnim pohodom poljskih in letijskih čet proti Rusiji. Dne 8. maja je prišlo do zasedbe mesta Kiew po Poljaki in je pričela mogočna ruska protiofenziva ob Düni. Spopadi so se vršili na dolžino 1200 km in je padlo samo na poljski strani 500.000 mož. Sovjetske čete so prodrle tik do Varšave, ko je odvrnil popolen poraz posrečeni sunek ob reki Narew. Rusi so se umaknili, prišlo je do mira v Rigi.

Poljsko-litavska vojna. Dne 9. oktobra so zasedle poljske čete glavno mesto Litavije Wilno. Novembra je bilo sklenjeno premirje, končnoveljavni mir pa še do današnjega dne ni bil sklenjen.

Druga grško-turška vojna. Meseca septembra so korakale turške čete zmagovito proti Armeniji in osvejlile mesti Karsk in Aleksandropol. Z mirom v decembru si je zasigurala Turčija znaten del Armenije.

Zasedba Reke od Italije. Ta vojni pohod d'Annuncija in njegovih legionarjev je bil eden najmanjših, pa naj-

Solnce lahko pogrešate pri pranju, medtem ko je pa pravo terpentinsko milo **Gazela** pri tem nepogrešljivo.

bolj drznih. Mir v Rapallu je končal z odcepitvijo Reke od Jugoslavije to vojno stanje.

1921.

Boji v Gornji Šleziji. Nemški prostovoljci so se spoprijeli s Poljaki v gornješlezjskem plebiscitnem ozemlju.

Tretja grško-turška vojna. Koncem marca so pričeli Grki z novo ofenzivo proti Turkom v Mali Aziji in so zadeli na hud odpor. Kemal paša je bil prišel veliko modernizacijo Turčije in je zahteval ukinitev mirovnega sklepa v Sevres. V pozno jesen leta 1921 se je vršilo kruto krvoprelitje v Mali Aziji.

1922.

Zmaga Turkov nad Grki. Avgusta in septembra so premagali Turki v raznih bitkah grške čete in grška armada je morala med strašnimi izgubami v pobegu zapustiti Malo Azijo. Turki so zasedli Smyrno. Mir v Lausanni je zaključil novembra 1922 turško osvobodilno vojno.

Leti 1923 in 1924 sta bili za Evropo mirni, pač pa je divjala na Kitajskem, kjer ni pravega miru od leta 1917, državljanska vojna med posameznimi generali.

1925

Vojna v Maroku. Abd el Krim, vodja Kabilov, je začel vojno za pridobitev neodvisnosti proti Francozom in proti Špancem. Uspeli ustašev so prisilili evropski državi k skupnemu nastopu. Boji so trajali do pričetka zime.

Sirija. Isto leto je imela Francija hude boje proti upornim Druzom, katere je končal francoski general Sarrail decembra z obstreljevanjem mesta Damask.

Ibn Saud se bori proti Angležem v Arabiji. Bojeviti kralj Arabcev je osvojil glavno mesto Angležem prijaznega kralja pokrajine Hedžas, obsežne dele Prekojordanije in mesti Mekka in Medino. Anglija je morala Ibn Sauda priznati.

1926.

Zopet vstaja v Maroku in nje iztrebitev. Aprila je poskusil Abd el Krim še enkrat z ofenzivo, moral se je slednjič predati po srditih bojih, v katerih so nastopili združeni Francozi in Španci z armado 200.000 morž.

1927 — 1928.

Na Kitajskem divja vojna med severnimi in južnimi četami z vso srditostjo.

1929.

Med Bolivijo in Paragvajem v južni Ameriki se prekinajo diplomatski stiki. Na meji obeh držav pride do hudih prask. Društvo narodov poseže vmes in prepreči večje oborožene akcije.

Kitajska in sovjetska Rusija. Prepir za vzhodno kitajsko železnico dovede do daljših bojov, ki se sicer niso imenovali vojna, a v resnici so le bili.

1930.

Iz Moskve podžgana kitajska rdeča armada povzroča številne boje ter krvoprelitja. Evropejski in ameriški s topovi oboroženi čolni so večkrat prisiljeni, da nastopijo. Boji se še vedno nadaljujejo.

Iz zgoraj povedanega je razvidno, da ni mogel prebiti svet po končani svetovni vojni niti eno leto, ne da bi bile pokale puške ter grmeli topovi. Iz tega dejstva izhaja tudi dolžnost za vsakega, ki poseda dobro voljo za dobrobit človeštva, da napove po možnosti vojno vojni in skrbi pri vsaki priložnosti in tudi v najbolj ozkem krogu za to, da se ohrani mir.

Da ne bo greha. Župnik je zalotil gostilničarja, ki je mešal vodo v vino, pa mu je rekel: »Tega vendar ne smete, je greh!« — Gostilničar odgovori: »Povejte mi, gospod župnik, ali je greh, če se ljudje na-

DOBRO manufakturno **BLAGO**
kupite po najnižjih cenah pri

M. E. ŠEPEC
Maribor Grajski trg 2 1239

pijejo?« — »Seveda je!« — »Torej vidite,« je rekel zviti gostilničar, »jaz zato mešam vodo v vino, da ne bo greha in za to naj bi imel še jaz greh?«

Prijateljstvo: A: »Ali mi moreš posoditi 100 Din?« — B: »Jaz ne posodim nikomu več denarja. Imam prebridke izkušnje.« — A: »Toliko časa sva si že prijatelja — naj bom jaz poslednji, kateremu si posodil.« — B: »Da bi bil ti poslednji? Ne, te imam preveč rad. Bodi raje ti prvi, kateremu ne posodim ničesar!«

»Oprostite gospodična, ali je vaša gospa mati imela kaj otrok?«

Kdo jo hoče? Star kmetovalec se je peljal prvič z železnico v prvem razredu. Moško se je naslonil in zapalil svojo pipo, veliko kot lonec. Dim je napolnil voz. Nasproti mu je sedel mlad par, ki se je neravno premikal na sedežih. Gospica je pričela pokašljevati. Končno se je ojunčila ter rahlo potrkala kmetu po rami: »Vaša pipa, gospod!« — Kmet jo je vprašujoče pogledal in nov oblak dima spustil iz ust. — »Mož, vaša pipa, bodite tako prijazni,« je prosila gospica, na kar je gospodič dostavil: »Da, vaša pipa, očka. Če ste tako prijazni.« — »Čujte,« se oglasi kmet, stegnivši roko s pipo, »kdo je, ki hoče mojo pipo, vi ali vaša gospa?«

Sodnik: »Vso strogoost zakona sem že uporabil proti vam, a vendar vedno in vedno zopet padete v stare grehe.« — Obtoženec: »Sedaj vidite torej, gospod sodnik, da so vsi zakoni za nič!«

Za primerno plačo vse mogoče. Gledališki ravnatelj očita igralcu: »Kako se le morete smejeti v prizoru ko umirate?« — Igralec: »Pri taki plači, kakršno mi dajete, mi je smrt resnična zabava.«

Tudi dobro. Mizarski mojster se je kregal nad učencem, končno je vrgel za njim, ker mu je hotel uiti skozi vrata, svoj oblič. Ravno v tem trenutku pa je stopila skozi vrata njegova žena in jo je zadel. Ko je to

Od sobote, 11. oktobra do vključno petka, 17. oktobra 1930
pridite v Maribor gledat in poslušat v kino Union
(blizu glavnega kolodvora)
največji svetovni filmski tehniški umotvor
zvočni film

NOETOVA BARKA

ali: Vesoljni potop.

Film ponazoruje primer med svetovno vojno in vesoljnim potopom in kaže kot korenino vsega zla na svetu nebrzdan pohlep po denarju, kar pa se z božjo pravičnostjo vedno kaznuje. Poroštvo za boljšo bodočnost človeštva je predvsem mir.

Vtis filma je nepopisen, prikazovanje svetovnega potopa edinstven! Film je stal bajno vsoto 112 milijonov dinarjev in sodeluje v njem 8000 ljudi!

To se mora videti in slišati!

Predstave vsak delavnik ob 5. uri popoldne, 7. in 9. uri zvečer, v nedeljo tudi ob 3. uri popoldne.

1220

PROSVETNA ZVEZA V MARIBORU.

AKO RES CENITE DOBRO KAKOVOST

pri milu, tedaj vas ne bo mogla premotiti nobena druga še toliko hvalisana stvar. Vi boste prali vedno le z milom in to izrecno s pravim terpentinovim milom 1228

Gazela

Sprejme se vesten organist in cerkovnik pri Sv. Tomažu nad Ormožem. Prednost ima oženjen in z dobrimi spričevali. 1198

videl, mu je bilo prav, rekoč: »Tudi dobro!«

Dobro je sklanjal. Pesnik se je nekoč izprehajal po mestu. Ko je ob oglu zavl, je pljunil in s pljunkom zadel ravno na obleko neke ženske, ki mu je prišla nasproti. Ogorčena je zavpila nad njim: »Izvržek izvržka!« — Pesnik je rekel: »Le naprej sklanjajte: izvržku izvržek!«

Tega ni kriv. Sodnik: »Ali vas ni sram? Jaz sem tu že precej let sodnik, vi pa ste tu najmanj trikrat na leto.« — Potepuh: »Gospod sodnik, tega nisem jaz kriv, da vas ne povišajo v službi.«

Vedno ima smolo. Mlad berač je prišel k bogatini prosit milodarov. Ta pa ga je kregal: »Tako mlad in zdrav človek, pa beračite?« — Berač: »Veste, imel sem v življenju hudo smolo, si nisem nič znal naprej pomagati.« — Bogatin: »Kaj pa ste po poklicu?« — Berač se je zlagal: »Trobentač sem!« — Bogatin pa je imel doma trobento, prinesel jo je in rekel: »Zaigrajte mi eno pesem.« — Berač, ki trobente še držati ni znal, se je hitro izgovoril: »Glejte, ali vam nisem rekel, da imam povsod smolo, jaz namreč ne znam igrati!«

Vsakemu svoje. Mihel pride k odvetniku in mu pripoveduje zgodbo njegovega prepira. Odvetnik: »Ali ste mi pa tudi vse po resnici povedali?« — Mihel: »Seveda; povedal sem vam čisto resnico! Mislim sem si, laži lahko vi sami pridate v zagovor!«

Mož: »No, ženica, ali si že gotova, da greva?« — Žena: »Daj že vendar enkrat mir! Že pred eno uro sem ti rekla, da bom v eni minuti gotova, pa še vedno izprašuješ.«

Ojoj. »Elza, čez obe ušesi sem v vas zaljubljen.« — »To mi jih je že več reklo.« — »Ja, pa jaz imam daljša ušesa kot vsi drugi.«

Strašna zima. Mlad fant iz mesta je šel na kmete delat. Neko mrzlo jutro mu kmet zaukaže, da naj okomata konja. Ko pride fant v hlev, je bila še tema in je stopil h kravi namesto h konju ter poskuša natakniti uzdo čez rogove. »Brž, brž,« vpije kmet. »Ne morem spraviti uzde konju na glavo,« toži fant, »ker ima ušesa umrznjena.«

Najemnina za to hišo je dvatisoč dinarjev mesečno in tisoč dinarjev naprej kot aro.« — »Kje pa imate hlev?« — »Kakšen hlev, čemu vam pa bo?« — »Za onega osla, ki vam bo tako vsoto plačal!«

Ko je slavní francoski satirik Rable ležal na smrtni postelji, so se zdravniki v njegovi navzočnosti posvetovali, kako in kaj. Tedaj je bolnik, ki je bil sam izvrsten preden jo je dal v usta, je pomočil vsako črešnjo v kozarec vode. Ko ga je eden izmedicincev, odprl še enkrat oči in rekel: »Gospodje, dajte, da umrem naravne smrti!«

Nevarni bacili. Nekoč je sedel učeni profesor v krogu svojih sorodnikov. Dobro so jedli in pili. Za posladek so prinesli tudi črešenj. Učenjaku so kaj dobro tekstile, a med sorodnikov vprašal, zakaj to dela, je mož zibal dalje, obenem pa začel predavati o neizmernem številu bacilov, ki se drže na površini vsake črešnje. »Poglejte,« je rekel, »človek ni nikoli dovolj previden pred nevarnostjo bacilov, ki napadajo in polagoma upropastijo še tako zdrav organizem. Če si hočete prav, posnemajte me in osnažite vsako črešnjo, preden jo pozobljetel!« Ko je bil končal pridigo, se je zamislil, vzela kozarec z vodo, v kateri je pral črešnje, in izpil na en dušek.

Hipohonder: »Gospod doktor, včeraj sem bil pri vašem predavanju o ledvičnih boleznih in sem trdno prepričan, da imam to bolezen.« — Zdravnik: »Nesmisel! Ta bolezen je taka, da bolnik nič ne čuti bolečin.« — Hipohonder ves prepadel: »To se čisto strinja.«

Pozabljiv. Profesor, ko so potapljačega se potegnili iz vode, se udari po čelu in reče: »Zlomka vendar, sedaj sem se spomnil: jaz znam ja plavati!«

Neki mož je prišel v urad ter naznanil, da mu je peš stekel. — »Moj dragi,« pravi uradnik, »pojdite v prvo nadstropje, tam imajo steklino, jaz imam samo kugo na parklji in gobcih.«

Pri nekem nadzorovanju je naročil šolski svetnik mladi učiteljici učiti o glasoslovju. Ker ni šlo vse tako kot je hotela, je stari gospod sam začel: »Otroci, sedaj pa zaprite oči in mi povejte« — šolski svetnik je zamaskal — »kaj sem ravnokar storil?« — Vse tiho. Končno dvigne Maks, zvito se držeč, prst. — »No, Maks?« — »Vi ste ravnokar poljubili našo učiteljico!«

Za jesen in zimo

kupite vse oblačilne predmete najceneje pri tvrdki

I. N. ŠOŠTARIČ, 1243
Maribor, Aleksandrova cesta 13

Dražba zastavljalnega blaga

v Mariborski zastavljalnici, Gosposka ulica št. 46, bo 15. oktobra 1930. Efektna dražba od 9. do 12. ure dopoldne. Dragocenošči od 14. do 18. ure popoldne.

Nagrobni spomenik! Se priporoča Koban, kamnosek, Rače pri Framu. 1238

Viničar z 2 ali 3 delavci se sprejme. Naslov v trgovini Maribor, Grajski trg št. 2. 1237

Vajenca sprejme Ban, čevlarski mojster v: Dečno selo pri Brežicah. 1234

Inserirajte!

Kupujemo prvovrstne bobovke, mašanke in mešane jabolke, vse od 100 kg naprej in po celih vagonih, prešno sadje samo cele vagone, po najboljših dnevnih cenah, postavljeno n akolodvor ali v skladišče Maribor. Exportna družba Matheis, Suppanz in drug. Maribor. 1243

Posestva od 50.000 Din naprej, kakor: hiše, gostilne, pekarije, žage, mline prodaja Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30. 1240

Čevlarskega vajenca sprejme Grantaša v Veržeji. 1241

Prodaja se celo ali malo posestvo v Rošpohu št. 104, p. Maribor. 1245

Pozor kmetovalci! Mavec (gips) za gnojenje dobavlja po izjemno nizki ceni Din 30.— za 100 kg, dokler zaloga traja Rudolf Dergan, trgovec, Laško; isti kupi tudi vsako množino bukovih in hrastovih pragov (švelerjev), ter razne vrste trdega lesa za žago. 1216

Viničarski družina s 4 do 5 delavskimi močmi, z lastno živino imajo prednost, in konjski hlapec z letnimi spričevall se sprejme Oskrbništvo Strassenhof, Zgornja Sv. Kungota. 1207

Hiša, popolnoma nova, na prometnem kraju tik mesta Slovenjgradec, obstoječa iz treh sob, kuhinje in dveh kleti in vrtom je na prodaj. Cena 75.000 Din. Poizve se pri Fr. Mikec, Slovenjgradec. 1214

Nakup jaje, masla, suhih gob in vseh poljskih pridelkov. Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. 1177

Posestvo v najemi V bližini Celja, tik železniške postaje se da pod ugodnimi pogoji z ali brez inventarja Natančnejša pojasnila: M. Ternovec, Celje, poštno ležeče. 1162

Lepo zabelo dobite najceneje ter povprašajte o najnižji ceni v trgovinah F. Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. 1177

Učenec se takoj sprejme v starosti 17 do 19 let pri Antonu Marčič, usnjarna, Slovenska Bistrica. Učna doba tri leta, za hrano in obleko se bode skrbelo. 1167

Vinskih sodov malo rabljenih v najboljšem stanju vsako velikost imam za prodati, kakor tudi vinsko sesalko vršacki sistem poceni prodam. D. Plačnik, Laško. 1169

Najcenejše urezavanje šip, kakor prirezavanje po meri, velika zaloga modernih okvirjev pri Ivan Klančnik, steklarna, Maribor, Slovenska ulica 15 (za Ljubljansko kreditno banko). 634

Priporočam svoje lastne izdelke, kakor: kotlje za žganje in za vodo ter perilo, posodo za kuhanje, cevi vseh vrst za tovarne, različne aparate. Izvršujem tudi točno in solidna vsa v mojo stroko spadajoča dela po brezkonkurenčnih cenah. — Vse vrste novejših sistemov Alfa. 1060

ALI VAM je že znana trgovina z železnino

FRANJO VRABL, PTUJ

(med sreskim poglavarstvom in gostilno g. Zupančiča)

in njene izvanredno nizke cene, vsah v to stroko spadajočih predmetov, kakor: železne kotle, alfe, železne, pocinkane in ploščevinaste posode, pečl, štedilnike, dimne cevi, palično in obročno železo, žičnike, vsakovrstno orodje itd. 1179 Obiščite in prepričali se boste!

Dobro začenjate,

ako opravljate letos Vaša jesenska dela s Fordson traktorjem S tem si pridobite zagotovilo dobre žetve in začnete svoje gospodarstvo na ekonomični podlagi. Vsako delo na Vašem posestvu, naj si bo oranje, sejanje, vlačenje, valjanje, obdelovanje, košnja, spravljane žetve, mlatenje, črpanje vode itd., bodete opravili popolno z novim Fordsonom ter bodete s tem obvarovani pred raznimi vremenskimi uplivi. Poleg tega si prihranite večji del izdatkov, katere ste imeli poprej z uporabo vprežne živine. Z odstranitvijo iste zamorete povišati Vaše dohodke z rejo mlekaric in koristne živine.

Pozimi Vam bode koristil Fordson pri vlačanju lesa ter žaganju in kot stacionarni pogonski motor.

Stalno pripravljen kot pomožna moč, neprekidna, sigurna v službi ter štedljiva v obratovanju Vam bode postal novi Fordson nujno potreben. Vaš najbližji Ford zastopnik Vam bode potrdil ta dejstva z brezplačno in neobvezno predvedbo Fordsona na Vašem posestvu.

Nekatere izboljšave novega Fordsona:

Motor. Močnejši, vleče z lahkoto en trobrazdni plug, pogon s petrolejem.

Mazanje. Izboljšano vsled namestitve cedilca za olje.

Vžiganje. Izboljšano vsled uporabe visokonapetostnega magneta „Bosch“.

Zavore. Uspešnejše vsled povečanja števila zavornih ploščic.

Hlajenje. Izboljšano vsled namestitve vodne sesalke s pogonom na jermen.

Krmilo. Izdatno pojačano.

Zračno čiščenje. Izpopolnjeno.

Oprezanje. Spiralna peresa spredaj.

NAŠE ZADNJE PREČEJ ZNIZANE CENE:

Fordson traktor z blatniki Din. 48.000.—

Fordson traktor brez blatnikov Din. 46.600.—

Gornje cene se razumejo za plačilo v gotovini, franko skladišče vsakega zastopnika v Jugoslaviji. Izprememba cen brez prednaznanila pridržana.

LINCOLN

Fordson

FORD MOTOR COMPANY

USTANOVljena LETA 1881

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU

Sprejema hranilne vloge od vsakogar, jih obrestuje najugodnejše, nudi popolno varnost in izplačuje točno.

Celje
v lastni hiši Narodni dom

Izvršuje vse denarne posle, kupuje in prodaja tuj denar ter čke na inozemstvo. Izdaja Uverenja za izvoz blaga.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega aktivnega premoženja po Din 100.000.000.—
— še lastna glavica in rezerve, ki znašajo skupaj nad Din 14.500.000.—.

Maribor
Aleksandrova c. št. 11

Podružnici:

Šoštanj
(v lastni hiši) 223

Štajerska sadjarska zadruga v Mariboru, Miklošičeva ulica št. 2

nakupuje vsako množino vse vrste 1195

namiznih kot prešnih jabolk
plačuje najvišje dnevne cene in prevzame blago vsak dan v Miklošičevi ulici 2.

Kje dobite lepe trpežne moške in damske štofe: blačevino, platno, tiskovine, parhand, krojaške potrebščine, srajce, kravate, naramnice, nogavice, dokolenice in še veliko drugih predmetov po zelo nizkih cenah? Pri

Ivan Mastnak, Celje, Kralja Petra c. 15.

Istotam kupite moške štofaste obleke že od 240 Din naprej. Štofaste obleke za fante 11 do 16 let od 200 Din naprej. Moške hlače štofaste od 90 Din naprej. Moške hlače cajgaste od 47 Din naprej. Moške površnike, ovrtnik iz krzna od 400 Din naprej. Nadalje dežne plašče (Trencoat), črne zimске suknje.

Lastna izdelovalnica usnjatih sukenj itd.
Nakup neprisljen! 1175 Solidna postrežba!

Vsem našim ženskam in moškim naznanjamo, da je pletarna M. VEZJAK, Maribor

Vetrinjska ulica 17 Vetrinjska ulica 17

kupila dosti sveže volne, iz katere
Vam sedaj plete lepe in močne

veste jopce plašče
sveterje leibe brez rokavov
pulloverje dokolenice
robce za ogrniti krasne obleke

Ker je letos volna cenejša, zato bode tudi vso pleteno blago letos v pletarni M. Vezjak cenejše kakor lani. — Naročite si tudi lahko po meri. — Posebno znižane cene za šolarje in dijake. 1218

Prodaja se posestvo z novo zidano hišo, tričetrt orala sadnega vrta, dve veliki njivi, sredi Savinjske doline. Pripravno za vsakega rokodelca. Cena 68.000 Din. Polizve se pri Pavlu Košenina, Gomilsko. 1196

Gospodinja skrbna in varčna, ki je vajena vsakega dela na polju se sprejme v župnišče Sv. Križ pri Mariboru Nastop takoj. 1235

Za prodati 1 mlin za sadje mlet in 1 novi sod 4000 l pri Juriju Roškar v Lajtersbergu št. 216, p. Maribor. 1236

Zakonska brez otrok z dobrim priporočilom iz vsa poljska dela se sprejmeta takoj z dobro plačo. Osebo predstavi: Maribor, Badlova ulica 16. 1223

250 Din na dan zaslužite v Vašem okraju. Pišite tovarni Persson, Ljubljana, poštni predal 307. — Znamko za odgovor! 1171

Staroznana delavnica

čevljev

IVAN KROIS

Maribor, Koroška c. 18.

Lastnoročna

in najtrpež-

nejša izdelava

po najnižjih

cenah!

Po naročilu in

velika zaloga

vseh vrst

čevljev

se priporočal

1164

Posteljina

pohišivo, preproge, linoleum, zavese, odeje, madroce, vložke, tkanine za pohišivo, gradl za madroce in celotne garniture za postelje itd. — najboljša in najcenejša pri 1192

Karolu Preis, Maribor, Gosposka ulica 20

Cenike dobite brezplačno.

Kdor hoče biti najlepše fotografiran

naj se posluži fotografskega ateljeja

„ELI“ v Mariboru, Aleksandrova

čista št. 1, II. nadstropje (nasproti

franciškanski cerkvi). 1111

Za naročnike s dežele znižane cene!

Kdor prinese ta izrezek ateljeju „ELI“ dobi eno sliko zastonj.

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA! Ustan. l. 1904.

trebušne obveze, proti višjemu trebuhu, potujočim ledvicam in znižanju želodca, gumijeve nogavice in obveze na krčne žile.

Umetne noge in roke, korsete, bergle, podloge za ploske noge, suspensorije in vse aparate proti telesnim poškodbam izdeluje staroznana tvrdka po zelo nizkih cenah. 494

Franc Podgoršek naslednik FRANC BELA, bandažist, MARIBOR, Slovenska ulica 7.

Pismena naročila se točno izvršujejo ter pošiljajo po povzetju.

Iščem deklet, ki je vajena vsega gospodinjkega dela, zna dobro kuhati in dobro kruh peči. Nastop takoj, plača po dogovoru. Naslov v upravi lista pod »Zanesljivca«. 1189

Sodi, razne velikosti se prodajo. Več pove trgovina, Maribor, Trubarjeva ulica 9. 1194

Vaše prihranke naložite popolnoma varno pri KREKOVİ POSOJILNICI * Meljska c. 10, Maribor

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

Rentni davci se vlagateljem ne odtegne. 65

Obresti: Za vloge: nevezane 6—7%, vezane 7½—8%.

Ček. zav. v Ljubljani rač. št. 14349.

Posojila po 9—10%.

Nalagajte po položnicah!

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

I. Z. Z. D. Z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Pohišto — Preproge

posteljina, vložki, modraci, zastori, posteljne odeje,

pohištvena tkani-
na itd. najboljše
in najceneje pri

817

Karlu Preis

Brezplačni ceniki! MARIBOR, Gosposka ulica 20

Stekleno blago in porcelanasto po-
sodo, okvirje za slike,
razne kipe i. t. d. kupite najboljše pri stari

Celjski steklarni**M. Rauch, Celje,** Prešernova
ulica št. 4.

Brušena in navadna ogledala po tovarniških cenah.
Prevzema steklarska dela pri novih stavbah. 594

Proda se trgategv grozdja

trsa v velikih vinogradih pri Framu. Pojasnila daje odvetnik dr.
Kimovec Ivan, Maribor, Sodna ulica 14. 1168

Sprejme se čevljski
vajenec. Jančič Jurij,
Maribor, Jezdarska ul.
št. 5. 1221

Čevljarskega vajenca
sprejme takoj Franc
Cvetko, Velika Nede-
lja. 1222

Iščem viničarja, po-
štenega in pridnega,
ki se razume tudi na
sadjarsko delo. Nastop
takoj. Ponudbe na A.
Požar, Ruše. 1225

Gospodarski pomočnik
(hlapec), trezen, pošten,
priden in veren, ki
ima veselje do živine
v starosti okoli 30 let
se sprejme v stalno
službo s 15. oktobrom
ali 1. novembrom. —
Franc Zdolšek, Sv. Ju-
rij ob žužni železnici.
1227

Krojaški vajenec se
sprejme z dobrim šol-
skim spričevalom. —
Maribor, Prečna ulica
12. 1219

Manufakturna trgovina

Franc Urch / Celje

priporoča cenjenim strankam svojo ve-
liko zalogo raznega, vsakovrstnega
manufakturnega in modnega blaga.

Največja izbira! Najboljša posrežba!
Nizke cene! 971

Jos. Pristovšek, pasar in srebrar,

izdelovatelj kovinskih predmetov, delavnica za cerkvene
orodje in posodo. Popravila, pozlačenje in posrebreženja
Celje, Prešernova ulica 21. 1174

Dobro in poceni blago

se kupi v Trpinovem-Tekstilnem-Bazarju
v Mariboru, Veitinska ulica števil. 13

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo
v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog zna-
ša nad Din 85.000.000.—.
Posojila na vknjižbo, po-
roštvo ter zastavo pod
najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000
članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek
plačuje posojilnica iz svo-
lega in ga ne odteguje
vlagateljem.